

DRAUGAS

PERIODICALS
May 8, 2003
Vol. LXXXIV

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, GEGUŽĖS - MAY 8, 2003

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-07-03

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63RD STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 89
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Seminaras apie turizmą; LŠSI valdybos metinis posėdis; Dievo Apvaizdos parapijos, Detroit, MI, žinių patikslinimas; sėkmingas spektaklis. 2 psl.

Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena; ekonomikos būklė ir perspektyvos; Lietuvos oro linijų ateitis. 3 psl.

Mažosios Lietuvos sukaktys; apdovanota estrados žvaigždė; ragino pritarti Lietuvos narystei ES; dėmesys Lenkijos lietuviams. 4 psl.

Susikaupimo popietė „Seklyčioje“; CLM moksleiviai šventė Velykas; nebe už kalnu ir poezijos vakaras; XII Mokslo ir kūrybos simpoziumo žinios. 6 psl.

Sportas

* Vilniuje antradienį sužaistose Lietuvos krepšinio lygos (LKL) superfinalo dėl aukso žiedų serijos pirmosiose rungtynėse Kauno „Žalgiris“ nugalėjo Vilnius „Lietuvos rytą“ 82:80 (14:20; 16:19; 26:20; 26:21) ir serijoje iki keturių pergalių pirmąją 1-0. Likus žaisti vos 0,3 sek., rezultatas buvo lygus, tačiau po perdavimo per visą aikštelę Mindaugas Timinskas šuolyje įmetė kamuolį ir apstulbusių vilniečių krepšį. Šis „fantastinis“ metimas visiems iškart priminė garsųjį 1972 metų Müncheno olimpinį žaidinių finalą.

* Trečiądienį Lietuvos tautiniam olimpiniam komitete (LTOK) buvo pagerbtas ir apdovanotas garsusis Lietuvos keliautojas alpinistas šią dieną 50-ąjį gimtadienį šventiantis Vladas Vitkauskas. Pirmąjį lietuvių įkopusi į Everestą ir ant aukščiausio pasaulio viršukalnių užkėlusį Lietuvos trispalvę, LTOK prezidentas Artūras Plovitūnas apdovanojo Olimpine žvaigžde.

* Kovo mėnesį šiaurietis Saulius Vilnius kartu su septyniais estų alpinistais išvykęs į ekspediciją „Everestas-8848 m“ kopti ir aukščiausią pasaulio viršukalnę ketina gegužės 11-17 d. Būtent tomis dienomis numatomas palankios oro sąlygos, o visą laiką tvyrantys šalti orai apsunkina ekspedicijos planus.

* Krepšinio žvaigždė Arvydas Sabonis ragina Lietuvos žmones pasistengti, kad Lietuva taptų vieningos Europos dalimi. „Lietuva visą laiką žiūrėjo į Vakarus, o dabar jau yra suteikta ilga laukta galimybė tapti visavertę Vakarų šalimi“, teigia A. Sabonis JAV Portlando „Trail Blazers“ žaidžiantis vidurio puolėjas ir daugkartinis Lietuvos krepšinio rinktinės žaidėjas sakė, kad Lietuvos žmonės turėtų aktyviai dalyvauti referendumo dėl savo ir savo vaikų ateities.

Šv. Kryžiaus relikvijos grąžinimo iškilmės. Algirdas Sabaliauskas (ELTA) nuotr.

Šv. Kryžiaus relikvija grąžinta Vilniaus tikintiesiems

Gegužės 4 dieną Vilniuje buvo surengtos Šventojo Kryžiaus relikvijos grąžinimo iškilmės.

Iš Vilniaus Kalvarijų Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčios 1960 metais pavogta kryžių Vilniaus katalikams sugrąžino pernai čia apsilankęs Minsko ir Slucko ortodoksų metropolitas Filaretas. Šis kryžius — tai 18-tojo amžiaus relikvija su Šv. Kryžiaus relikvija.

Metropolitas Filaretas pasakojo, kad jam yra žinomas relikvijorių pavogęs asmuo. Budamas paaušlys, jis 1960 metais keliavo po Lietuvą ir

pavogė kryžių. Suaukęs labai gailėjosi tai padaręs, pats ieškojo būdų, kaip sugrąžinti pavogtą vertybę. Pagaliau tai buvo įvykdyta per metropolitą Filaretą.

Šv. Kryžiaus relikvijorius, kaip sakė Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo (Kalvarijų) parapijos klebonas kunigas Kęstutis Latoža, yra auksuotas, papuoštas kalnų kristolu. Pati relikvija per tuos keturis dešimtmečius jau buvo dingusi, bet metropolitas iš Jeruzalės patriarcho gavo kitą ir įdėjo į Vilniaus katalikams grąžinamą relikvijorių. Nukelta į 5 psl.

Rusijos „Gazprom“ jau perėmė Kauno elektrinę

Vilnius, gegužės 7 d. (BNS) — Kauno elektrinė nuo trečiądienio jau valdo naują savininkę — Rusijos dujų susivienijimo „Gazprom“ valdoma bendrovė „Kauno termofikacijos elektrinė“.

„Kauno energijos“ ir „Kauno termofikacijos elektrinės“ vadovai Mindaugas Juozaitis ir Algimantas Stasiukynas antradienį pasirašė elektrinės priėmimo-perdavimo aktą bei įgėgėnės naudojimo paslaugų sutartį. Nukelta į 5 psl.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

Bruselis. Nyderlandai, Belgija ir Luxemburgas antradienį pateikė planą, kaip sumažinti Europos Sąjungos (ES) vykdomosios institucijos — Europos Komisijos (EK) — sudėtį, kartu išsaugant vietą kiekvienos ES narės atstovui. ES konstituciją kuriančiam Konventui pateiktame plane siūloma, jog vykdomosios institucijos branduolį sudarytų 15 narių, tarp jų ir ES užsienio reikalų ministras, o antrąją grupę sudarytų balsavimo teisės neturinti komisarų pavaduotojų grupė. Planu siekiama suderinti norus tų, kurie nori mažesnę ir efektyviau dirbančios Komisijos, ir tų, kurie reikalauja, jog kiekviena ES valstybė narė turėtų savo atstovą.

Madridas. JAV prezidento valstybinio saugumo patarėja

Condoleezza Rice apkaltino Parizį ir Berlyną, kad Irako krizės metu jie padarė NATO „įkaite“ ir grąsino imtis atsakomųjų veiksmų prieš mažesnes valstybes, jeigu jos remtų Vašingtono vadovaujamą karą prieš Iraką. Pasak jo, Vokietijos gynybos ministras Peter Struck kiek anksčiau vykusiam ministrų kabineto posėdyje patvirtino, jog Vokietija nepriims Lenkijos pasiūlymo, kad jų kariai drauge vykdytų taikos palaikymo operacijas viename Irako regionų.

Londonas. JAV kariai trečiądienį pranešė sulaukę Saddam Hussein partijos „Baath“ regioninio skyriaus vadą, kuris buvo įtrauktas į labiausiai ieškomų irakiečių sąrašą. JAV centrinės vadovybės pranešime sakoma, kad Ghazi

Amerikos lietuviai raginami pasakyti „taip“ Europai

Vilnius, gegužės 7 d. (BNS) — Vienas žymiausių Lietuvos estrados artistų Vytautas Kernagis per koncertą Lietuvos ambasadoje Vašingtone kvietė Amerikoje gyvenančius lietuvių aktyviai dalyvauti referendume dėl Lietuvos narystės Europos Sąjungoje (ES).

Antradienį surengtame koncerte pritarti Lietuvos stojimui į ES taip pat kvietė Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas ir Seimo Užsienio rei-

kalų komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas.

„Pasakykite Lietuvos narystei ES „taip“, klausytojus ragino V. Ušackas.

Europos diena skirtame V. Kernagio koncerte ambasadoje dalyvavo daugiau kaip 100 žmonių.

Kaip sakė Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas Zenonas Vaigauskas, Lietuvos piliečių, įtrauktų į Lietuvos rinkimų sąrašą bei šiuo metu gyve-

nančių JAV, skaičius vis dar kinta. „Ambasadoje Vašingtone, generaliniuose konsulatuose Čikagoje ir New York'e bei garbės konsulate Los Angeles šiuo metu į rinkimų sąrašus yra įrašę 3,118 asmenų, tačiau dar neturime duomenų iš Clevelando ir Seattl'o miestuose esančių Lietuvos garbės konsulatų“, trečiądienį sakė Z. Vaigauskas.

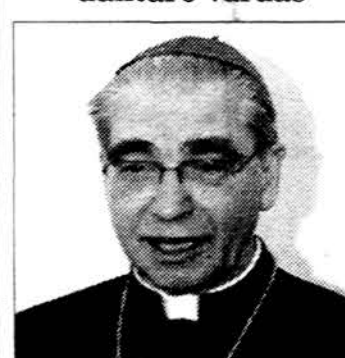
Z. Vaigauskas pabrėžė, kad referendume balsuoti galės ne

tik legaliai, bet ir nelegaliai JAV esantys lietuviai.

„Balsuoti galės ir nelegaliai JAV esantys piliečiai, tačiau gaila, kad jie nesirodo mūsų diplomatinės atstovybės“, teigė Z. Vaigauskas.

Gegužės 10-11 dienomis vyksiantis referendumas dėl Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą bus laikomas įvykiu, jeigu jame dalyvaus daugiau kaip pusė iš visų 2,6 mln. valstybės rinkėjų.

Lietuvos kardinolui — Krokuvos teologijos akademijos garbės daktaro vardas

Kardinolas Audrys Juozas Bačkis

Varšuva, gegužės 7 d. (BNS) — Vilniaus arkivyskui metropolitui, kardinolui Audriui Juozui Bačkui suteiktas Krokuvos teologijos akademijos garbės daktaro vardas.

Suteikti šį vardą nusprendė akademijos Senatas, pažymėdamas, kad A. J. Bačkis yra religinio gyvenimo atnaujintojas atgimusiame Lietuvoje, jis padėjo tikintiesiems išsivaduoti iš komunistinio laikotarpio ateistinių varžtų. Nukelta į 5 psl.

Švedijos premjeras: būtų tragiška, jei Lietuvos žmonės referendume pasakytų „ne“

Vilnius, gegužės 6 d. (Elta) — Antradienį Vilniuje susitikime su premjeru Algirdu Brazausku Švedijos vyriausybės vadovas Goran Persson tvirtino, jog jam didelį įspūdį palieka Lietuvos pažanga bei derybose dėl narystės ES pasiekti rezultatai.

Jo teigimu, „būtų ironiška ir tragiška, jei referendume Lietuvos žmonės pasakytų 'ne'. Pletros reikia ir prisijungiančioms valstybėms, ir ES senbuvėms“.

Abu premjerai pripažino, jog mažosios valstybės, budamos ES narės, turi daug daugiau galimybių joms palankia kryptimi veikti visos Europos raidą.

Todėl Šiaurės ir Baltijos valstybių bendradarbiavimas ir

Iš kairės: Švedijos ir Lietuvos premjerai — Goran Persson ir Algirdas Brazauskas. Vladimiro Guleviciaus (ELTA) nuotr.

jų vadovų susitikimai išliks labai naudingi bei svarbūs.

Švedijos ministras pirmininkas pareiškė, jog iš Lietuvos

tikisi svarbaus vaidmens kuriant ir vykdančią Europos Sąjungos politiką Rytų kaimynų atžvilgiu.

Dėl egoizmo Lietuvai gresia apsijuokimas prieš visą Europą ir pasaulį

Vilnius, gegužės 7 d. (BNS) — Už rinkėjų, kurie narystę Europos Sąjungoje (ES) ieško tik asmeninės naudos ir neįžiūri bendros naudos visai valstybei, egoizmą Lietuvai gresia perspektyva apsijuokti „prieš visą Europą ir normalų pasaulį“.

Trečiądienį Seime surengtoje spaudos konferencijoje sakė Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) vadovas Vytautas Landsbergis.

„Už ką mūsų šaliai tokia bausmė, už ką mus Dievas ketina bausyti? Aš turiu atsakymą. Už patį žmonių ydą, ypač už vieną giluminę ydą — buką egoizmą“, sakė jis.

Savanaudišką požiūrį, kon-

servatorių vadovo nuomone, skatina ir „netikusi valdiška propaganda“, kuri iškelia asmeninę naudą į pirmą vietą.

„Bendras gėris reikšia, jog bus nauda mūsų šaliai. Jeigu bus geriau šaliai, bus geriau ir kiekvienam“, teigė tokių argumentų pasigindantis V. Landsbergis.

„Balsuodami už Europą mes einame pažangos kryptimi“, pažymėjo jis.

Euroskeptikų argumentus konservatorių pavadino „demagogija“, o juos pačius „Lietuvos duobkasiais“, nes, neįstojusi į ES, Lietuva „pasilaidotų kaip europietiška valstybė“.

I referendumą neketinan-

čius eiti piliečius V. Landsbergis lygino su Kristijono Donelaičio poemos „Metai“ personažu Slunkiumi, kuris trokšta, jog kuo ilgiau tęstųsi žiema ir jis kuo ilgiau galėtų miegoti ant krosnies.

Referendumui neįvykus, konservatoriaus nuomone, turėtų atsistatydinti vyriausybės bei socialdemokratų vadovas Algirdas Brazauskas bei pakeistas Referendumo įstatymas, išbraukiant aktyvumo reikalavimą.

Pagal dabar galiojantį įstatymą referendumas bus laikomas įvykiu, jeigu jame dalyvaus ne mažiau kaip pusė visų valstybės rinkėjų.

rėmėsi nenurodomais šaltiniais Irake.

IRAKAS

Tikritas. Jungtinės Valstijos trečiądienį paskyrė irakietį Hussein al-Jaburi šiaurinės Salahadino provincijos, kurioje yra ir Saddam Hussein gimtasis Tikrito miestas, gubernatoriumi, pranešė JAV pajėgų vietos vadas, majoras Michael Silverman. „Jaburi paskyrimas yra JAV pajėgų. Laisvojo Irako pajėgų buvo pajėgų bendradarbiavimo rezultatas“, sakė M. Silverman.

AUSTRALIJA

Sydney. Vienas Australijos laikraštis trečiądienį paskelbė, kad jo atstovams Bagdade buvo perduotas garso įrašas, kurį galbūt įrašė Saddam Hussein ir kuriame irakiečiai ragina kovoti slapta karą su JAV pajėgomis. „The Sydney Morning Herald“ nurodo, kad įrašas buvo perduotas pirmą dieną, po to, kai jį turėjusiems asmenims Nukelta į 5 psl.

JAV

Vašingtonas. Šiaurės Korėja per derybas su JAV Kinijos sostinėje Beijing pagrasino padidinti savo branduolinių ginklų arsenalą ir pradėti juos eksportuoti, pranešė trečiądienį

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROITO DIEVO
APVAIZDOS LIETUVIŲ
PARAPIJOS ŽINIOS II

Šių metų balandžio 17 d. „Drauge“ išspausdintas Jono Urbono straipsnis, tiesiog verčiant reikalauja keletos pastabų. Eisime pažiūrėti.

1. Prieš 6 metus, naujai paskirtas klebonas, teigė, kad nežino, ką jam reikia sakyti metiniame parapijiečių susirinkime jo pranešimo metu. Nors žodiniai jam buvo patarta, jis pateikdavo padrikas mintis. Todėl tarybos pirmininkė su kitais tarybos nariais siūlė temas, kurios parapijiečiams svarbios: parapijos statistiniai duomenys, jaunųjų išvada, ar parapija auga, ar nyksta, parapijos dvasinis stovis ir kokia klebono vizija šitai gražiai lietuviškai parapijai. Ši kartą klebonas paklausė, tačiau pamiršo pranešimo pradžioje, jog tai daro pagal „pirmininkės nurodymus“ yra „virš įžulumo“. Turėjo jai tik padėkoti.

2. Parapijos jaunimą Pirmai Komunijai bei Sutvirtinimo sakramentui ruošia Rita Giedraitienė ir Rūta Mikulionienė. Rašyti, kad jos „pade“ yra netikslu — jos vienos dirba su vaikais, joms joks kunigas nepededa.

3. Vakarinių mintis susipažinti su naujai atvykusiais neiškilo susirinkimo metu. Idėjos iniciatorius buvo Juozas Mikaila, kuris kreipėsi į tarybą ir teigė, kad čia būtų konstruktyvus būdas pritraukti būsimus parapijiečius. Taryba su kitais darbiniais taktiniais jau dvi tokias vakarones surengė — praėjo jos su dideliu pasisekimu. Į kiekvieną vakaronę susirinko apie 60 jaunuočių. Tiesiog miela ir malonu, kad vakaronė gegužės paskutinį penktadienį pasiūlė suruošti energingai ir veiklus nauji ateiviai iš Lietuvos. Bravo jiems.

4. Visi žino, kad klebono alga nustato arkivyskupija pagal įšventinimo datą. Mazdaug 40 proc. tos algos yra už transportacijos išlaidas: ligočių lankymai ir važinėjimai parapijos reikalais. Jokio „širšių lizdo“ susirinkime nebuvo. Tačiau administracinio komiteto pirmininkui pamiršus, kad klebono ir klebonijos išlaidos yra didžiulės, per 15,000 dol. į metus, kai kurie susirinkimo dalyviai, kurių ko gero 80 proc. pensininkų, pagrįstai nusistebėjo, kiek gi reikia vienam žmogui pragyventi. Apie „gaspadinės“ mūsų mažoje parapijoje jokios kalbos negali net būti.

5. Kas metai, iki gegužės 15 d., parapija arkivyskupijai pateikia būsimų metų biudžetą. Taryba ir klebonas jį patvirtina. Kai po 30 metų šildymo ir vėsinimo sistemos visiškai sugenda ir per stogus pradeda varvėti, jų taisymas į nenumatytų išlaidų sąrašą, ir tai labai daug kainuoja. Rangovų siūlymai būna kruopščiai vertinami, kad pinigai nebūtų švaistomi ir remontai vykdomi tik su tarybos pritarimu.

6. „Nebeiškęs užmetinėjimu“, klebonas susirinkimo neuždare. Jis tik prišoko prie mikrofono, sukalbėjo „Teve mūsų“ ir pro šonines duris išėjo. Turbut mane, kad susirinkimą uždare. Susirinkimas tęsėsi toliau, be jo.

7. Visi iš mūsų parapi-

jiečių aukų mums tarnavę kunigai tikio. Bet yra šie faktai. Lietuviai kun. Kundrat (a) nebuvo svarbūs, todėl jis paprašė, kad išskeltų. Kun. Babonas buvo geras kunigas, tačiau jis neturėjo pakankamai „seniority“ tapti mūsų klebonu. Kun. Kriščiūnevičius atliko savo pareigas atsakingai ir buvo geras finansų tvarkytojas, nes per jo ilgą kadenciją pinigai nebuvo švaistomi ir parapijai paliko didelių santaupų. Parapijiečiai pastoriai rengdavo jam jubiliejus ir gražiai apdovanojo. Kitas mūsų klebonas, J. Urbono surastas ir parapijai atvežtas, Valdas Valdemaras (pakeitęs pavardę iš Braukilos), nesiskaitė visai su parapijos taryba, ją atstatė iš pareigų ir pasiliko sau vieną patarėją J. Urboną. Tas klebonas nesiskaitė su pinigais. Jį privertė atsistatydinti iš pareigų mūsų arkivyskupija, kai dmesys buvo atkreiptas į jo neatsakingą elgesį ir kad viename Lietuvos laikraštyje jo „panelė“ apibūdino jį meilės istorija ir faktą, kad jis, puikiai gyvendamas Amerikoje, nei centu neprisidėjo jo dviejų vaikų (iš nuotraukų jį panašių) išlaikymui. Keliems metams praėjus, kun. Valdemaras parašė tarybos pirmininkui ir visiems parapijiečiams atsiprašymo laišką.

8. Kadangi Dievo Apvaizdos lietuvių parapija turi tautinės parapijos teises, „maldauti“ vyskupijos, kad paskirtų lietuvių kunigą, mums nereikia. Su išvijos vysk. P. Baltakio pritarimu, mes pasakom, ką pasirinkom. Gaila tik, kad, būdami tikrai geros valios lietuviai krikščionys, keletą kartų parinkome kunigus, kurie, atrodo, nesupranta, kad ne mes jiems tarnaujam, o jie mums — visiems parapijiečiams.

9. Aklas pasitikejimas visais kunigais atvedė, bent JAV Katalikų Bažnyčia, į baisią krizę, apie kurią visi spaudoje jau eilę metų skaitome. Todėl protingi žmonės šitame šimtmetyje taip daryti nebegali.

10. Gaila, kad J. Urbonas savo straipsnyje nepaminėjo gražių tarybos darbų, susirinkimo pranešimuose išryškintų. Pvz. Krikščioniško komiteto pastoriai organizuojamas pensininkų, našlių popietės ir išvykos. Čia viešnių žmonių atgaiva. Taip pat Šviesimo komitetas traukia jaunimą prie dvasinių vertybių, organizuojamas jaunimo Mišias ir velykines rekolekcijas Dainavoje. Tarybos pastoriai esame skatinami pristoti prie įvairių labdaros darbų, prie kurių parapijiečiai be didelių raginimų mielai prisideda. Faktas lieka, kad turime nepaprastai gražią parapiją su stipria taryba, kuri metai po metų parapijos labui dirba ir klebonui labai padeda. Jiems priklauso mūsų visų didelė padėka.

Įžeidžiantis straipsnis nebuvo visų šiltai priimtas. Lai čia minėti faktai suteikia tikslesnį parapijos vaizdą.

N. V. Udrys

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Po spektaklio kovo 30 d. Putnamo seselių vienuolyne — aktorius Egidijus Stancikas su ses. Paule Savickaitė, „Neringos“ vadove Dainora Kupcinskienė, ses. Bernadeta Matukaitė, Regina Jagminiene, Vida Straziene, „Neringos“ vyr. vadove Eugenija Lukošyte ir Aldona Prapuolenyte.

SPEKTAKLIS „... IR REIKIA EITI...“ PRAEJO

Skaitai kas, ką, kur organizuoja, o po to — ar pavyko. Pavyko — susidomėjimo — atsilankiusių skaičiumi, lešų sukelimo, meninės vertės atžvilgiu?

Meniniu atžvilgiu, jei renginys tokio dėmesio vertas, būna labai retai. Tam reikia profesionalų, o jų, deja, beveik nėra. Ačiū Dievui, yra gerų korespondentų, kurie pateikia praplėstą renginio metriką, nuotraukas, savo ar dalyvavusių nuomones, nuotaikas. Taip sužinai, pajunti — pavyko, ar ne, vertas dėmesio, ar ne.

Kovo 30 d., M. N. Pr. seserų (Putnamo seselių) Rėmėjų valdybos organizuotą piniginių vaju „Neringą“ užskland — monospektaklį „... Ir reikia eiti...“, pagal japonų rašytojo Dazai Osamu, ne Biblijos, aktorius Egidijus Stancikas sukurta Judą Iskariotą, suvažiavo gerokai per 100, įskaitant ir namiškus. Laukta daugiau, bet tą pačią dieną kaimynystėje dainavo „Trys panteros“, o tik truputį toliau koncertavo mūsų pasididžiavimas — Violeta Urmana. Pagal Putnamo „didmiestiskumą“, 100 yra garbingas skaičius. Vajaus suma bus paskelbta vėliau. Rengėjai ją patenkinti. Bet rėmėjų pastangoms galo nebus. Šiais metais visiškai sugedo „Neringos“ nu-

Vaišių metu aktorius Egidijus Stanciką sveikina Danutė Augienė, stebint ses. Paulei Savickaitė.

tekamųjų vandenų sistema. Remonto kaina bus didelė. Reikia tikėtis, kad kituose skyriuose seselių rėmėjai sukaups jėgas, suras išradimų būdų išlaidoms sumažinti. Juk dideliuose miestuose gali atsirasti ir milijonierius jaunimo mylėtojas.

Praėjusius keturis ir dartinį — penktąjį, jubiliejinių vajų — spektaklių suruošė pati Rėmėjų valdyba: pirm. Gita Kupcinskienė, Aidai Kupcinskai, Sofija Šakalienė, Gintaras Čepas, Gintarė Ivaškie, dr. Česlovas Masaitis, Juozas Rygelis, Romas Drazdauskas, komiteto pirmininkė Aldona Prapuolentė ir seserų atstovė, vienuolyno provincijole sesuo Paule Savickaitė, visuomet, o šiais metais nepaprastai daug, prisidėjusi prie

spektaklio pasisekimo. Atvykusieji į spektaklį reagavo skirtingai. Vieni suprato, priėmė, labai gerėjosi ir turinui, ir aktoriams vaidyba, kitiems — jis buvo turinui ir vaidyba nesuprastas.

Kaip priimta, po programos svečiai rinkosi į kitą salę, prie elegantiškai padengtų stalų (Reginos Taunienės ir Marijos Noreikienės) vaišintis Sofijos Šakalienės ir jos „gvardijos“ paruoštom vaišėms. Tarp savęs ir su aktoriumi bendravo, dalinosi nuomonėmis, išspūdziais. Judo Iskarioto rolę aktorius buvo Judas, o su žmonėmis — mielas, nuširdus, linksmas Egidijus, komitetui dėkingas už pakvietimą, o už globą — seselėms.

Aldona Prapuolentė

LŠSI CENTRO VALDYBOS METINIS POSĖDIS

Lietuvos Šaulių sąjungos išeivijoje centro valdybos metinis posėdis šeštadienį, balandžio 5 d., vyko vado Mykolo Abariaus namuose, Livonia, MI. Dalyvavo 7 centro valdybos nariai iš Detroito. Dėl sveikatos sutrikimo vado pavaduotojas J. Šidlauskas, jūrų šaulių vadovas E. Vengianskas ir moterų vadė A. Kirvaitė nedalyvavo posėdyje.

Pradedamas posėdis, M. Abarijus pakvietė kapelioną kun. Alfonsą Baboną sukalbėti maldą. Praėjusių metų protokolą perskaitė sekretorė Onutė Abariene. Protokolas buvo patvirtintas.

Mykolas Abarijus sveikino visus už nuosirdų atsiliepimą ir dalyvavimą posėdyje. Po to pranešė apie savo veiklą. Praeitais metais užsidarė trys šaulių kuopos — Gedimino šaulių kuopa, Kanadoje, Stasio Butkaus kuopa, Detroit, MI, ir Palangos kuopa, St. Petersburg, FL. Šiuo metu Kanadoje Vilniaus rinktinę sudaro: Pūtvo kuopa, Toronto, Mindaugo-Neringa kuopa, Montrealyje, ir Algirdo kuopa, Hamiltone. Amerikoje yra Trakų kuopa, Naujoje Anglijoje prie Bostono, Martyno Jankaus ir Vanagaicių kuopos Bostone. Čikagoje Vytauto Didžiojo rinktinėje veikia gen.

Teodoro Daukanto jūrų kuopa ir Klaipėdos jūrų kuopa, Cicero. Clevelande veikia Žalgirio kuopa. Simo Kudirkos kuopa veikia New Yorke. Romo Kalandos kuopa veikia St. Petersburg, Floridoje. Daumanto kuopa veikia Kalifornijoje, ir Švyturio jūrų šaulių kuopa reikišiai Detroito. Iš viso gali būti 850 ar daugiau šaulių.

Vadas 2002 m. liepos mėn. lankėsi Lietuvoje ir dalyvavo įvairių šaulių stovyklų atidarymuose. Jaunų šaulių iki 18 m. yra apie 6,000. Visoj šaulių sąjungoj yra arti 9,000. Nuo 18-45 m. amžiaus šaulių būrius sudaro 1,000. Vadas Abarijus lankėsi Čikagoje ir dalyvavo Romo Kalandos 30 metų mirties sukakties prisiminimo minėjime, Tautos šventės minėjime, ALTO suvažiavime, Kariuomenės šventės minėjime ir šaulių kūčiose. Baigdamas savo pranešimą, vadas padėkojo centro valdybos nariams už pasitikėjimą ir bendravimą.

Iškilusius vado M. Abarijus pranešimo, išgirdome ir valdybos pranešimus. Vado pavaduotojas Jonas Šostakas pranešė, kad 2002 m. lankėsi Lietuvoje ir dalyvavo olimpiadoje, kur jis apdovanotas 2 šaudymo medaliais — auksu ir sidabro. Vadas Abarijus pranešė, kad nuo 1991 m. Šostakas dalyvavo keturiuose olimpiadose ir iš viso laimėjo 8 medalius: 4 auksu, 3 sidabro ir 1 bronzos.

Izdininkas Leonas Petronis pateikė izdo stovį. Šiu metu šaulių sąjungos centro valdybos pinigai laikomi taupomojoje kasoje ir einamojoje sąskaitoje. Vyriausias kapelionas kun. Alfonsas Babonas pranešė, kad kiek sąlygos leidžia, dalyvauja renginiuose, minėjimuose, pagerbimuose ir susirinkimuose, aukoja šv. Mišias ir pasako pamokslus.

16-asis visuotinis Šaulių sąjungos dalinių suvažiavimas vyks 2003 m. gegužės 17-18 d. Čikagoje. Vytauto Didžiojo rinktinė globos suvažiavimą. Vadas Abarijus skatino visus aktyviai dalyvauti suvažiavime. Iš Lietuvos atvyks ir dalyvaus Lietuvos Šaulių sąjungos vadas plk. lt. Juozas Širvinskis. Viceministras Jonas Gečas (buvęs LŠS vadas) tuo laiku lankysis Čikagoje mokslo simpoziume ir, jeigu galės, irgi dalyvaus suvažiavime.

Po posėdžio visi buvo pakviesti puikioms vaišėms ir pabendravimui. Maldą prieš valgi sukalbėjo kapelionas kun. Alfonsas Babonas. Pietus pagamino centro valdybos sekretorė Onutė Abariene.

Regina Juškaitė-Švobienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115. Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisyso savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas: administracija@draugas.org

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. Ste. 516

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS-SIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS-CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

DR. TOMAS ZUBINAS

DANTŲ GYDYTOJAS

4560 W. 103rd St.

Oak Lawn, IL 60453

Tel. 708-423-5155

Romas Kezys ir Mindaugas Butkus.

SEMINARAS APIE TURIZMĄ

Estijos „Chamber of Commerce“, Estijos konsulas ir dar kelios prekybos bei kelionių organizacijos balandžio 29 d. surengė seminarą apie turizmą į Estiją ir Lietuvą. Latvijos šiuo metu nėra atstovaujama. Seminaras vyko prabangioje Scandinavia House, Park Ave., New York.

Nedidelėje salėje keturios oro linijos ir keturios kelionių organizacijos (tour operators) ant stalų buvo išdėdę savo brošiūras ir kitokią medžiagą. Lietuvos stalą paruošė Lietuvos ambasada ir „Vytis Tours“. Programoje buvo kelias kalbėtojų, jų tarpe Estijos gen. konsulas, US Baltic Foundation prezidentas ir kt. Lie-

tuva įspūdingai pristatė naujasis generalinis konsulas Mindaugas Butkus. Savo kalbą jis pailustravo skaidėmis. Apie keliones į Lietuvą ir įvairias techniškas detales kalbėjo „Vytis Tours“ atstovas Rimas Kezys.

Po programos buvo vaišės. Dalyvavo apie 60 kelionių agentų ir organizacijų atstovų. Atrodo, kad Baltijos valstybės susirūpijo turizmo padėtimi tuose kraštuose, kur parduoda ir šis seminaras. Panašius seminarus planuoja surengti ir Lietuvos ambasada spalio 8 d. New Yorke, o spalio 9 d. Čikagoje.

Romas Kezys

KANADA

Apleido šį pasaulį du spaudos darbuotojai: Kazimieras Mileris, ilgametis Kanados žurnalistų sąjungos narys, ir Vytautas Kastytis Tvardauskas, ilgametis „Teviskės žiburių“ viceredaktorius. Vienas iš lietuvių kalbos žinovų. Yra parašęs eilėraščių knygą ir paliko dar daug nespausdintų

eilėraščių. Laidotuvsė dalyvavo ir vysk. J. Kauneckas, pasakęs atitinkamą pamokslą. Velionis palaidotas Šv. Jono kapinėse, Mississauga, Ont.

Panevėžio vysk. Jonas Kauneckas, pravėdęs velykinius susikaupimus Kanados lietuvių telkiniuose, išvyko atgal į Lietuvą.

LIETUVOS EKONOMIKOS RAIDOS BŪKLĖ IR PERSPEKTYVOS ATEIČIAI

DR. STASYS KROPAS

Kiekvienas mūsų gana skirtingai ir dažnai labai kritiškai vertina Lietuvos ekonomikos būklę bei perspektyvas. Neretai šie vertinimai nulemia labai svarbius asmeninio gyvenimo sprendimus. Atsakyti vienareikšmiškai į minėtą klausimą nėra paprasta, nes labai trūksta mokslinio — kultūrinio pobūdžio diskusijų minėta tema. Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumas yra tinkamiausia vieta tokių vertinimų ir nuomonių apsigalvoti. XII simpoziumo ekonomikos sekcijos darbo tema „Lietuvos ekonomikos raidos būklė ir perspektyvos“ apjungs daug pranešimų, kuriuos pristatys lietuvių mokslininkai ir šiose srityse dirbantys specialistai iš Lietuvos, JAV bei Kanados.

Dr. Stasys Kropas nuo pat Lietuvos nepriklausomybės ekonominės strategijos formavimo pradžios darbuojasi ruošiant ir įgyvendinant ekonomines programas, skirtas koordinuoti Lietuvos susitarimų su Tarptautiniu valiutos fondu (TVF) eigą. Iki pat pastarųjų metų šių programų nuostatos lėmė Lietuvos ekonominės politikos pobūdį. Pranešime „Ar TVF ortodoksinės priemonės — tinkami 'vaistai' Lietuvos ekonomikai?“ dr. Kropas analizuos, kokie yra šio bendradarbiavimo rezultatai, ar buvo galimi kitokie raidos scenarijai?

Kita Breton — Woods institucija, Pasaulio bankas, aktyviai dalyvavo finansuojant Lietuvoje įvairius ekonomikos vystymo projektus. Šioje institucijoje šiuo metu dirbantis Rimas Survila apžvelgs Pasaulio banko indėlį, vystant Lietuvos ekonomiką.

Čikagietis Antanas Grina, žinomas taip pat kaip naujos kartos Lietuvos bankininkų ir finansistų patriarchas ir įvairiose JAV finansinėse institucijose patirtį turintis, jau gerą dešimtmetį konsultuoja Lietuvos valstybinių institucijų atstovus bei privataus sektoriaus specialistus. Jis pateiks Lietuvos šiandieninės finansų būklės įvertinimą.

Pastaraisiais metais pasaulio ekonomikos tyrimų institucijos sukūrė ir išstobulino metodus, kurių pagrindu galima vis tiksliau įvertinti kiekvienos šalies tam tikrose srityse pažangos laipsnį ir vertinimą kitų pasaulio valstybių tarpe. Šiame kontekste Vil-

niaus universiteto docentė, dr. Rūta Kropienė, savo pranešime „Lietuva pasaulio statistikoje“ analizuos santykinę Lietuvos pažangą, lyginant su kitomis pasaulio šalimis.

Labai sudėtingas uždavinys yra prognozuoti valstybės ekonomikos raidą iš perspektyvos. Pastaruoju metu Lietuvoje sukūrus funkcionuojančią rinkos ekonomiką ir vis labiau ryškėjant Lietuvos narystės Europos Sąjungoje ir NATO perspektyvai, toks vertinimas įgauna realų pagrindą. Didžiausio Lietuvoje privataus Vilniaus banko prezidento patarėjas, dr. Gitanas Nausėda savo pranešime „Lietuvos ekonomikos plėtros tendencijos ir alternatyvos 2003-2008 metais“ pristatys Lietuvos plėtros vertinimą.

Profesorius Valdas Samonis, remiantis M. Poter konkurencinių pranešimų teorija, apžvelgs žinių ekonomikos reikšmę Lietuvos ekonomikos plėtrai, nagrinės praktines šios teorijos pritaikymo galimybes Lietuvoje.

Lietuvos žemės ūkis yra istoriškai labai svarbi ir šiuo metu socialiai bene jautriausia ekonomikos sritis. Kalifornietis, žemės ūkio specialistas dr. Lawrence D. Clement yra Lietuvoje vienas įgyvendinamo projekto vadovų bei pavyzdinio Auksučių ūkio ir miškų centro direktorius. Profesorius pranešime pristatys, kaip sėkmingai vystomas Auksučių projektas ir kaip vertinamos ūkininkavimo Lietuvoje perspektyvos.

Vienas šio simpoziumo organizatorių, Lietuvos mokslininkų sąjungos pirmininkas, dr. Vyntas Gontis, pateiks vertinimą, kuo fizikai galėtų prisidėti, plėtojant ekonomikos mokslo teoriją.

Visus, besidomintius Lietuvos ekonomikos perspektyvomis, kviečiame š. m. gegužės 23 dieną apsilankyti Pasaulio lietuvių centre, Lemonite, simpoziumo ekonomisto sekcijoje. Pranešimų ciklas prasidės 12 val. 45 min. Čia bus galima ne tik išlausyti minėtus pranešimus, bet ir gyvai padiskutuoti bei pateikti pranešėjams rūpimus klausimus.

Dr. Stasys Kropas yra MKS ekonomikos sekcijos pirmininkas, Nepriklausomybės akto signataras ir TVF vykdančiojo direktoriaus patarėjas.

Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena — gegužės 7-oji — Kaune. Iškilmes prie Knygnešių sienelės Karo muziejaus skverelyje, dalyvaujant LR prez. R. Paksui. Eltos nuotrauka.

KOKIA LIETUVOS AVIALINIŲ ATEITIS

Skandinavijos oro bendrovė SAS oficialiai atsisakė dalyvauti Lietuvos avialinių privatizavime. Ji buvo vienintelė Lietuvos nacionalinės oro bendrovės privatizavimo konkurso dalyvė, tačiau konkurso pasiūlymo nepateikė. Žlugus konkursui, Lietuvos avialinių ateitis lieka miglota.

Lietuvos avialinijos liko be vienintelio potencialaus investuotojo. Valstybės turto fondo, kuris organizavo privatizavimo konkursą, atstovė Jolanta Varapnickaitė-Mazlyienė mums radijui kalbėjo: „Šiandien iš ryto Valstybės turto fondo lankėsi vyresnysis viceprezidentas SAS Lars Lindgren, taip pat bendrovės viceprezidentas Jens Larsen. Svečiai informavo valstybės turto fondo vadovybę, kad jie nepateiks konkurso pasiūlymo privatizuoti Lietuvos avialinijas. Taip pat jie pasakė, kad tokį apsisprendimą lėmė Lietuvos avialinių atlikta teisinė ir finansinė veikla analizė bei šiuo metu SAS bendrovės vykdoma strateginė politika“.

Valstybės turto fondo pareigūnai kalba apie tai, kad artimu laiku naujas privatizavimo konkursas, matyt, nebus skelbiamas, tačiau vis dėlto ateityje Lietuvos avialinijos neišvengs be investicijų.

Kodėl įstrigo Lietuvos avialinių privatizavimas?

Turbūt svarbiausia priežastis, kad mėginimas privatizuoti avialinijas yra pavėluotas. Tai lėmė politikų užsiėmimas. Ilgą laiką buvo skel-

biami šūkiai, kad Lietuva turi turėti savas nacionalines avialinijas, kurios skraidytų su Lietuvos vėliava ir garsintų Lietuvos vardą. Ambicijos buvo didelės, Vilniaus Gedimino technikos universitete net pradėti rengti lakūnai. Kita vertus, už gražių šūkių slypėjo ir grupiniai interesai. Nežinia, kiek avialinijos pagarsino Lietuvos vardą, bet mokesčių mokėtojams tai atsiėjo daugelį milijonų litų. Atitinkamos Estijos, Latvijos bendrovės privatizuotos prieš septynerius metus, bet Lietuvoje buvo laikoma, kad tai blogas pavyzdys. Kai galų gale apsispręsta dėl Lietuvos avialinių privatizavimo, laikas pasitaikė išties netinkamas — privatizavimo patarėjo konkursas paskelbtas praėjus vos kelioms savaitėms po rugėjo 11-osios įvykių New Yorke. Ekspertai sutinka, kad pasaulyje šiuo metu oro pervežimų krizė. Sakykim, tos pačios Skandinavijos oro linijos taip pat turi tam tikrų sunkumų, vykdo reorganizavimą, tad Lietuvos specialistai buvo net nustebe, kad bendrovė domėjosi Lietuvos avialinių pirkimu. Prisidėjus panikai dėl plintančios ūmio virusinės ligos geros keleivių pervežimo avialinijomis verslo perspektyvos, matyt, dar nutolsta.

Tačiau labiau nei katastrofos ir virusai Lietuvos valdininkams pakenkė jų pačių neapsiskaiciavimas. Prieš septynerius metus Latvija ir Estija visų pirma pardavė savų avialinių maršrutus, kuriuose tada šalies valdžia dar turėjo

galimybę apriboti konkurenciją. Integruojantis į Europos Sąjungą konkurencijos ribojimai naikinami, tad Lietuvos avialinijos neteko šio svarbaus privalumo.

SAS atstovai apie priežastis, kodėl konkurse nedalyvavo, kalba puse lūpų, tačiau jas numanyti ne taip sunku. Juk kas tai yra Lietuvos avialinijos? Tai septyni lektuvai, iš kurių penki nuomojami, du „Boing“ nuosavi, bet pasenę — nuo kitų metų jau negalės skraidyti Europos Sąjungos erdvėje. Nuomojami kaip žinia, taip pat dažnokai genda. Tad svarbiausia būtų rinka, tačiau konkurencijos sąlygomis norint ją ir taip galima iškovoti. Be to, avialinijose yra 820 darbuotojų, iš kurių daugelis, pagal privatizavimo sąlygas, akcijų pirkėjas privalėjo išlaikyti. Konkurso sąlygos taip pat buvo reikalavimai išlaikyti, valdžios vyrų manymu, svarbius maršrutus, nors jie ir būtų nuostolingi. Tad pirkdamas Lietuvos avialinijas, be to, kad tektų sumokėti ir investuoti daugiausiai nei 12 mln. litų, investuotojas užsikrautų nemažai vargo, o nauda — abejotina.

Europos Sąjungoje valstybei neleidžiama dotuoti šio verslo, nes tai pažeidžia konkurenciją. Graikijos vyriausybė už tokią praktiką šiuo metu gresia Europos Komisijos bauda. Nesulaukus investicijų Lietuvos avialinių perspektyva miglota, o išspręsti šią problemą lieka nedaug laiko.

Saulius Spurga
Laisvosios Europos radijas

DRAUGAS, 2003 m. gegužės 8 d., ketvirtadienis

3

Danutė Bindokienė

Rusiškos raidės pabaigs, kas pradėta rusų kardo

Taip laisše generalgubernatoriui Muravjovui 1864 m. balandžio 15(27) rašė Lenkų valstybės sekretorius N. Miłutinas, valdančiojo komiteto pirmininkas, pasiryžęs lietuviškų raštų spausdinimą rusiškais raidėmis (graždanka) Lietuvoje įgyvendinti administracinėmis priemonėmis (dr. Petras Jonikas. „Lietuvių kalba ir tauta amžių būvyje“, 1987 m.). Muravjovui, atsiųstam į Vilnių galutinai sugniuždyti 1863 m. sukilimą, ši mintis patiko, nes jis buvo pasiryžęs Lietuvoje išnaikinti rusų siekimams besipriešinančių įtaką ir kraštą visiškai surusinti. Netrukus buvo gautas ir caro parašas, kuriuo išgaliojo spaudos draudimas, turėjęs pasirūpinti, kad „Lietuva būtų tamsi ir juoda“...

Kodėl vėluojame prisiminti šį svarbų Lietuvos istorijos tarpsnį? Nes vakar, t.y. gegužės 7 d., to padaryti dėl susidėjusių priežasčių negalėjome. O kaip tik gegužės 7-oji yra paskelbta „Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena“. Tai iš esmės turėtų būti pati prasmingiausia lietuvių tautos šventė, lygintina tik su Vasario 16-olikąja ar Kovo 11-ąja.

Kiek kartų girdėjome šūkį: „Be kalbos nėra tautos!“ Bet tiek pat reikšminga yra ir antroji jo dalis: „Be savo spaudos, rašyto lietuviško žodžio, kalba ilgainiui išnyks!“

Keturis dešimtmečius lietuvių tauta atkakliai priešinosi šiam rusų imperijos potvarkiui: graždanka leidžiamos spaudos — laikraščiai, knygų — neskaite, o švietimo menė ieškojo būdų, kad spausdintas lietuviškas žodis, kaip nesuvaldomas pavasario tvynis, užtvindytų visą tautą, pasiektų kiekvieną pastogę, pasidarytų neatskiriama kiekvieno lietuvių būties dalis.

Nors spaudos draudimo laikotarpis iš dalies sulaukė normalų lietuvių raštijos, švietimo bei kultūros augimą pacioje Lietuvoje, bet ji sustiprino užsienyje, kur tuo metu jau gyveno daug lietuvių imigrantų, dėl įvairių priežasčių (daugiausia dėl nenoro tarnauti caro kariuomenėje arba persekiojimų) palikusių savo tėvynę. Nemažai jų buvo emigravę į Ameriką ir kiekviename didesniame telkinyje stengėsi susikurti „mažutę Lietuvą“ su savo parapija, organizacijomis, choralais, mokyklomis, kultūrine veikla ir

— svarbiausia — lietuvišku spausdintu žodžiu. Tiesiog nuostabu, kad tie, daugiausia juodadarbiai, vos mokantys skaityti, mūsų tautiečiai išleido tiek knygų, laikraščių bei kitokių spausdinių. Skaite ir jie patys, dalinosi ir su Lietuva, dar vis kovojančia su spaudos draudimu.

Kitas neišsenkantis lietuviškos spaudos šaltinis buvo Mažoji Lietuva, ypač Tilžė, Karaliaučius. O pasišventėliai knygnešiai to šaltinio vandenį slapčia nešė į Lietuvą ir gaivino savo tautą, kėlė jos sąmoningumą, mokė „būti lietuviškas“, kad, atsiradus palankiai progai, tauta pasiryžtų siekti nepriklausomybės.

Pagalau, 1904-ųjų pavasarį, spaudos draudimas panaikintas. Štai dėl ko Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena turėtų būti labai iškilmingai ir džiaugsmingai švenčiama. O galbūt mums sava spauda jau nesvarbi? Juk turime greitai susijungimo priemones, kompiuterio ekranu galime rasti veliausias naujienas — „sukramtytas, tiesiog į gerkle įkištas“ — bereikia tik nuryti. Mesti akį į kompiuterį dar įstengiamo, bet paskaityti lietuvišką laikraštį, juo labiau knygą, nėra laiko: straipsniai ir sakiniai per ilgį, per daug žodžių... Vis kažkur skubame, bėgame, kažko siekiame, kaip kačiukas, gaudydami savo uodegytę, ir pagauti negalėdami. Ypač jaunesnieji, kurių, rodos, gyvenimas dar prieš akis, skubėti gyventi nereikia.

Ar, laiko neturėjimu pasiteisindami, ugdome lietuvių alfabetų kartas? Ar veltui prieš beveik šimtmetį lietuvių tauta taip aršiai kovojo, kad turėtų teisę skaityti ir rašyti savąja kalba? Ją šiandien pasakytų Valančius, Basanavičius, Kudirkas, Vileišis ir kiti tautos žadintojai, didieji kovotojai dėl savosios spaudos? Nors Lietuvoje išleidžiama daug knygų ir periodikos, bet ne visa ji tarnauja savo tautos labui. Kai tuo tarpu užsienyje, ypač JAV-se, išeina vos saulėlė laikraščio, dar mažiau lietuviškų knygų, o ir tos guli lentynose, veltui laukdamos pirkėjų, skaitytojų.

Branginkime lietuvišką spausdintą žodį, džiaukimės, kad turime savo laikraščius, knygas, žurnalus; vertinkime visus „ganančius tas juodas avis baltose lankose“...

PASIŽVALGYMAI IR ĮSPŪDŽIAI JUAN RIMŠOS-PINTOR LITUANO PĖDSAKŲ IEŠKANT

J. M. DUNDURAS

Nr.7

Pol to, Rue Marechal Foch iki tilto per Fautau upę, kuri skiria Papeetę nuo Pirae. Bet jis gyvena toliau nuo pagrindinio kelio ir jums bus neįmanoma jo namą surasti. Užeikite rytį į Tuarau tikriausiai rasite“.

Tuo metu Tahiti turėjo tik tai vieną pagrindinį kelią, vedantį pajūriui aplink visą, teniso raketės pavidalo salą. Raketės plokštuma vadinasi Tahiti Nui, o jos kotas Tahiti Iti. Anksčiau Herman Melville kelią pakrikštijo „Broom Road“ vardu ir jis dar dabar populiarioje literatūroje taip vadinamas. Oficialiai kelias vadinasi „Route Ceinture“ — diržo kelias. Abiejose šio 120 kilometrų ilgio kelio pusėse

gyvena veik visi tahitiečiai, išsibarstę kokoso palmių pavėsiuose ir gėlėse snaudžiančiose sodybose. Provincijos gyventojų adresus susideda iš pavardės, distrikto pavadinimo ir kelio kilometro skaičiaus. Viskas paprasta, jei ieškomas asmuo gyvena per daug ne nutolęs nuo to pagrindinio kelio, bet jeigu jis yra išsikūrus kur nors nuošaliai, kalnų pašlaitėse, šalia kokio nors nesenai pravesto keliuko, kaip Tuarau, tada svetimajam reikiama ieškoti vietinės pagalbos tokiame adresatui surasti.

Rytojaus dieną, kaip man buvo patarta, munitėje buvau sutiktas į šonus išskėstom rankom ir aukštyn pakeltais pečiais, bet akys buvo atmerk-

tos ir galva nebuvo užversta aukštyn. Tai nereiškė malonų sutikimą, bet neiviltį. Tuarau serga. Gal bus rytoj...

Trečiuoju bandymu, vos įėjus įstaigą, pastebėjau praeituose apsilankymuose dar nematytą veidą. Toli, įstaigos gilumoje, prie popieriais apkrauto stalo sėdėjo kokių keturiasdešimt metų amžiaus, malonios išvaizdos tahitietis. Basas kojas įsispyręs į guminius sandalius, už kairės ausies užsikibęs baltą tiarę žiedą, kas, tahitietiška prasme, reiškė, kad jis yra vedęs ir naują pažinčių su moterimis, deja, neieško. Priešingai reikšmę iššauktų gėlė už dešinės ausies. Mano spėjimas buvo teisingas ir munitininkas su tiare žiedu buvo monsieur Adrien Tuarau. Prisistaciau ir pasiteiravau apie Rimšą.

Juan Rimša, artiste lituanien? Oui, certainement — gyvena pas mus. Esate tautiečiai? Pasaulis yra tikrai sumažėjęs, jei čia, Tahiti, lietu-

vis ieško lietuvių!“, mano ranką kratydami, juokėsi gerai angliškai kalbantis Tuarau. Darbo valandos baigėsi ir sutarėme, jog aš jį sekiau į Pirae. Už keliolikos minučių iškeliavome. Tuarau savo Taurus Fordu vedė, o aš, su savo dviem cilindrais vos pajėgiau jį sekti, parpdamas Broom Road vingiais. Už tilto per Fautau upę palikome pagrindinį kelią ir įsukome į siaurą, dulkiną keliuką, kuriuo kiek pavaziavę pajūrio lygumomis, pradėjome zigzagais kilti į kalnus. Kelias sraigė kilo vis aukščiau, oras jaučiamai vėjo. Apačioje, žiūrint į šiaurę, palmių viršūnėmis prisidengusi savo stogus, popiečio saulėje mirgėjo Papeetė, atsirėmusi į ramia, plačią, turkų spalvos lagūną, apjuosta balta, į koralų rifą dužtančių bangų juosta. Toliau, už rifo — gili, giliai mėlyna jūra. Ją vadinu Menulio jūra. Kairėje, horizonto — Moorea sala ir išgarbinti saulelydžiai už jos

kalnų keterų. Čia netoli, šiose pašlaitėse gyveno, rašė ir yra palaidotas rašytojas James Norman Hall. Pažvelgęs šiaurės link, supratau jo antkapio žodžių prasmę:

„Look to the Northward, stranger,
Just over the hillside,
there.
Have you in your travels
seen
A land more passing fair?“
Privaziavome paskutinią posūkį ir abiejose kelio pusėse lyg iš žemės išlindo gražios vilos — patogiai gyvenančių tahitietų valdininkų ir komersantų užmiesčio namai. Tahiti jau buvo pasiekusi amerikietiškoji „suburban spread“ epidemija. Į vieną tokių namų kiemą įsukome. Žvilgtelėjau į namą. Kambaryje, prie atdaro lango, įsivilkęs į spalvingus tahitietiškus marškinius, Rimša valė teptukus. Metė trumpa žvilgsnį į abu automobilius ir vėl tęsė teptukų inspekciją. Bus daugiau

Jonas Rimša „Fare matinau“ — kaimo namas

REIKŠMINGIAUSIOS 2002 METŲ MAŽOSIOS LIETUVOS SUKAKTYS

Lietuvių tautinis atgimimas XIX–XX amžių sandūroje rėmėsi Mažosioje Lietuvoje per kelis šimtmečius autochtonų išlaikytą, jos šviesuolių išpuoselėtą lietuvių kalbą, joje spausdinamomis lietuviškomis knygomis. Kazin, ar be čia iškilusių M. Mažvydo, J. Bretkūno, K. Donelaičio Didžiojoje Lietuvoje būtime suvalkė S. Daukanto ir M. Valančiaus, Maironio? O be jų visų — kažin ar būtime dvasiškai pasirušę 1918 m. Lietuvos, kaip tautinės valstybės, atkūrimui? Taigi, Majajai Lietuvai reikšmingos datos yra svarbios ir atmintinos visai šių dienų lietuvių tautai.

2003 m. sausio 15 dieną minėjome Klaipėdos sukilimo 80-ties metų sukaktį. Be šio sukilimo neturėtume nei Kuršių nerijos, nei Klaipėdos uosto.

Sausio 28 d. sukako 590 metų Vytauto pareiškimui del Rytprūsių teritorijos: „Prūsai taip pat yra mano protevų žemė, ir aš jų reikalauju iki pat Osos, nes ji yra mano tėvų palikimas“. Taip buvo pasakyta Vokiečių ordino maršalui Michaeliui Kiuchenmeisteriui fon Štenbergui, atvykusiam į Salyno derybas derėtis dėl belaisvių, paimtų per Žalgirio mūšį.

Vasario 11 d. minėjome kalbininko, Vyduo taktininko, J. Bretkūno gyvenimo ir kūrybos tyrinėtojo Viktoro Falkenhano gimimo šimtmetį (su juo ir man teko asmeniškai bendrauti).

Vasario 20 d. suėjo 50 metų nuo gyvenimiškosios filosofijos praktiko, chorvedžio ir dramaturgo Vyduo mirties Detmole (Vakarų Vokietijoje). Beje, kovo 22 d. suėjo 135 metai nuo jo gimimo Jonaičiuose, Šilutės apskrityje.

Kovo mėn. pabaigoje sukako 120 metų „Aušrai“ — pirmajam Didžiosios Lietuvos lietuviams skirtam spausdinamam lietuviškam laikraščiui. Carinio lietuviškos spaudos draudimo laikmečiu 1883–1886 m., taktininkas mazlietuviams, jis iš pradžių ejo Ragainėje, po to — Tilžėje.

Balandžio mėn. reikėtų prisiminti Liubavos mūšio 740 metų sukaktį. 1263 m. pavasari (manoma, kad balandžio mėn.) Didžiojo prūsų sukilimo (1260–1274) prieš kryžiuočius vadas Herkus Mantas su didele kariuomene pasiekė Kulmą, sudėgino jos pilį, o grįždamas, pusiauakeleje į Karaliaučius, sukovė su jai pasivijusia kryžiuočių kariuomene. Pasak kryžiuočių metraštininko Petro Duisburgiečio, Vokiečių ordinas tuomet patyrė net didesnius nuostolius, negu garсияjame Durbės (1260 m.) mūšyje.

Beje, 1938 m. (nežinau tiksliai) Klaipėdos prekybos

institute įsisteigė lietuvių studentų tautininkų korporacija „Herkus Monte“, kuri pasiūlymą vykdyti Mažosios Lietuvos atlievavinimo darbą. Taigi, šiai tautininkų korporacijai šiemet sukanka 65 metai.

Gegužės mėn. galėtume paminėti pirmosios spausdintos Tilžės lietuvių klebono Danielio Kleino (1609–1666) parašytos lietuvių kalbos gramatikos 350 m. sukaktį. J. Roisnerio spaustuvei Karaliaučiuje D. Kleinas gramatikos rankraštį įteikė dar 1652 m. lapkričio mėn., tačiau tas nesiskubino jos spausdinti. Po dviejų peržiūrėtų korektūrų Roisneriui teko perlieti kai kurias raides. Darbas, atrodo, turėjo būti baigtas iki Karaliaučiaus universiteto mokslo metų pabaigos, išėitų, kad gramatika pasirodė, greičiausia, gegužį.

Gegužės 21 d. minėjome 440 metų pirmosios lietuviškos knygos autoriaus Ragainės klebono Martyno Mažvydo (~1510–1563) mirties sukaktį. Ragainėje, ten kur jis klebonavo, didelių pastangų dėka pavyko 1998 m. atidengti atminimo lentą.

Birželio 30 d. sukaks 250 metų, kai Narkyčiuose gimė tautosakos rinkėjas, Valtarkiemio kunigas, Kristijono Doneleičio kūrėjas palikimo pėrmėjas, Liudviko Gedimino Rėzos taktininkas Jonas Jordanas.

Liepos 1 d. kviečiame tautiškai nusiteikusius lietuvius pasveikinti Karaliaučiaus miesto lietuvių kleboną, Gedimino ordino kavalių Anuprą Gauronšką su jo 65-mečiu (gimė 1938.07.01 Purviuose, Šiaulių apskr.). A. Gauronškas Karaliaučiaus krašte atlieka didžiulį lietuvių bendruomenės dvasinio ir kultūrinio auklėjimo darbą.

Prieš 765 metus, 1238 m. vasarą, galbūt liepos mėnesį, Kryžiuočių ordinas pirmą kartą išsirengė į karą prieš varmus ir notangus. Aistmarėmis aplaukę prie pakrantėje stovinčios prūsų Honedos pilies, kryžiuočiai su išdaviko pagalba ją užėmė ir kitais metais pasistatė savo — Balgos — pilį, puolimo prieš Mažąją Lietuvą placdarmą.

Rugpjūčio 7 d. minėjome 145-ji draudžiamosios lietuviškos spaudos spausdintojo ir platintojo, Tilžės akto signataro ir Vyriausiojo Mažosios Lietuvos išlaisvinimo komiteto vado Martyno Jankaus gimtadienį (gimė 1858.08.07 Bitėnų kaime, prie Rambynų).

Rugpjūčio 13 d. suėis 115 metų nuo senųjų lietuvių raštų tyrinėtojo, Karaliaučiaus universiteto profesoriaus ir rektoriaus (1934–1937) Jurgio Gerulio gimtadienio (gimė Vilniškių seniūnijos Jogadūnų kaime).

Vytautas Šilas
Mažosios Lietuvos reikalų tarybos pirmininkas

MAŽOSIOS LIETUVOS REIKALŲ TARYBOS PAREIŠKIMAS

Visuomeninė pilietinė organizacija — Mažosios Lietuvos reikalų taryba (MLRT) apsisprendimo del Lietuvos stojimo į ES išvakarėse pareiškia:

Stojimas į Europos Sąjungą — istorinis žingsnis, suteikiantis Lietuvos politikams naujų galimybių efektyviau rūpintis už Lietuvos Respublikos ribų atsiderusią lietuvių etninę žemių ateitimi. Mažosios Lietuvos reikalų tarybos nariai ir jos taktininkai, kviesdami Lietuvos žmones balsuoti už stojimą į ES, tikisi jog Lietuvos Vyriausybė

išdrįs atvirai pareikšti, kad pagrindinėje Mažosios Lietuvos dalyje — Karaliaučiaus krašte — Lietuvos valstybė turi istorinio ir kultūrinio paveldo, lietuvių bendruomenės problemų sprendimo, gamtos sauginių ir ekonominių interesų, kad remdamasi visais ES mechanizmais ji sieks savo siekius šiose srityse įgyvendinti.

MLRT narių ir taktininkų susirinkimo dalyvių vardu:

dr. Algirdas Matulevičius,
dr. Algimantas Liekis,
dr. Feliksas Sliesoriūnas

Rugpjūčio 27 d. sueitų 110 metų tilžiškiui teisininkui, Tilžės akto signatarui, Lietuvos diplomatu, pirmajam po Klaipėdos sukilimo Klaipėdos krašto direktorijos pirmininkui, paskutiniam jo gubernatoriui VLIKo nariui Viktorui Gailiui (mirė 1956).

Rugpjūčio pabaigoje, prieš 730 metų prie Narkyčių (lietuvių ir prūsų genčių žemių paribyje) tragiškai žuvo Didžiojo prūsų sukilimo prieš Kryžiuočių ordino jungą (1260–1274) vyriausiasis vadas, didžiavirys notangas Herkus Mantas. 1994 m. prosovietinė Karaliaučiaus srities administracija nugriovė 1993 m. jam pastatytą antkapinį paminklą — sukapotą pagonišką žaltį ir paminklinę lentą su keturkalbiu užrašu (prūsų, lietuvių, vokiečių ir rusų kalbomis).

Rugpjūčio mėn. prieš 730 metų prie Brandenburgo (rus. Ušakovo), Aistmarių pakrantėje kryžiuočiams ir nelaisvę pateko vienas iš Didžiojo prūsų sukilimo vadovų ir nužudytas Karaliaučiuje varmių genties vadas Glapas.

Prieš 280 metų, t.y. 1723 m., greičiausiai rugsėjo mėn., Karaliaučiaus universitete emė veikti dar 1718 m. įsteigtas lietuvių kalbos seminaras, skirtas Teologijos fakulteto studentams, turėjusiems dirbti evangelikų liuteronų kunigais Mažosioje Lietuvoje.

1243 m. spalio 9 d. popiežius Inocentas IV paskelbė Vokiečių ordino taktai Kryžiaus žygi, nes kryžiuočiai kitaip negalėjo įveikti prūsų priešinosi Mažosioje Lietuvoje — 760 metų Mažosios Lietuvos gyventojų genocidui!

Spalio 30 d. suėis 115 metų nuo Erdmono Simonaičio, Tilžės lietuvių klubo pirmininko, Prūsų Lietuvos tautinės tarybos ir Klaipėdos sukilimo iniciatoriaus gimtadienio (gimė 1888.10.30 Speičiuose, Tilžės apskr.).

Prieš 340 metų (gal spalį, o gal lapkritį) Valtarkiemėje gimė talentingas lietuvių poetas Merkelis Švoba, daugelio lietuviškų giesmių autorius.

1918 m. lapkričio 16 d., prieš 85 metus, Tilžėje E. Simonaičio, J. Vanagaičio, M. Jankaus ir E. Jagomasto pastangomis buvo išrinkta Prūsų Lietuvos tautinė taryba, netrukus pervadinta į Mažosios Lietuvos Tautinę Tarybą.

Lapkričio 30 d. sukanka 85 metai Mažosios Lietuvos Tautinės tarybos paskelbtam Tilžės aktui apie būtinybę įjungti Mažąją Lietuvą į atkuriamą Lietuvos valstybę.

Ar visas praėjusias 2003-ųjų metų sukaktis pastebėjome? Jei ne, būkime atidesni likusioms. Minėdami lietuvių tautai svarbias Mažosios Lietuvos sukaktis, prisimindami jos iškilias asmenybes, ne tik dar kartą patvirtinsime jos buvimą, bet puoselėsime savo pilietiškumą.

Vytautas Šilas
Mažosios Lietuvos reikalų tarybos pirmininkas

RADO SENOVĖS KAIMA

Kelių taisytojai, buldozeriai kasdami nuo kalvos žemę netoli Damianskalvės (Illinois valstija) miestelio, esančio apie 35 mylių nuo St. Louis, atrado senovės kaimo liekanas, šimtus akmeninių strelų galvutų, daugybę molinių puodų sukių. Apskaičiuojama, kad radiniai yra apie 1,200 metų senumo. Archeologai, apžiūrėję vietovę, teigia, kad kaimo gyventojai maitinęsi laukiniais kalakutais, stiniena ir surinktomis laukinėmis sėklomis. Manoma, kad kaimas yra iš 600–800 m. po Kristaus. AP

ESTRADOS ŽVAIGŽDĖ GAVO APDOVANOJIMĄ

Nėlė Paltinienė

Vasario 16 dieną žymioji Lietuvos ir užsienio lietuvių estrados dainininkė Nėlė Paltinienė ne tik šventė savo gimtadienį, bet buvo apdovanojama ordinu „Už nuopelnus Lietuvai“, skirtu Nepriklausomybės šventės proga. Tai turbūt vienintelė iš estrados dainininkių, gavusių tokį aukštą įvertinimą, kurį ji atsiėmė iš Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus rankų Prezidentūros rūmuose Vilniuje.

„Tai buvo pati brangiausia ir nepakartojama mano gimtadienio dovana, — teigė solistė, kuomet neseniai su ja teko kalbėtis. — Teko mesti viską ir vykti Lietuvon, norint dalyvauti šiame unikaliame įvykyje“.

Bendraujant su Nėle ir jos vyru, muziku Arvydu Paltiniais, paaiškėjo ir kitų idomių detalių. Pasirodo, kad jau pravitų 20 metų, nuo tų dienų, kada Arvydas ir Nėlė, išsilavinę iš sovietinių paंचीų, galėjo išvaziuoti Vokietijon ir atvykti koncertuoti Čikagon, o vėliau ir kituose — JAV bei Kanados miestuose.

Jiedu ir šiandien prisimena šių eilučių autorius ir „Margucio“ radijo programos vedėjas Petro Petručio pastangas, padėtas pakviečiant koncertinei kelionei į Čikagą, apie juos pranešant išeivijos lietuviams.

Arvydas Paltinas prieš

DĖMESYS PUNSKO IR SEINŲ LIETUVIAMS

Balandžio 26–27 d. Punkske ir Seinuose lankėsi LGGRTC delegacija, vadovaujama centro generalinės direktorės Dailios Kuodytės.

Šio vizito metu buvo pagerbti lietuvių savanorių karių kapai Seinuose ir Berznuose, atidaryta LGGRTC centro paroda „Mes nemirė“, skirta partizaninio karo 50-mečiui, aplankytos istorinės vietos, dalyvauta kituose renginiuose bei sutarta dėl bendradarbiavimo su vietos lietuvių bendruomenėmis.

Pagal susitarimą su lietuviškųjų šio krašto mokyklų vadovais, jau šią vasarą liepos 14–22 d. dešimt 3-jų Punksko ir Seinų lietuviškųjų mokyklų moksleivių dalyvaus LGGRTC organizuojamoje vasaros stovykloje „Tauro apygarda“. Ateityje planuojama šiame krašte organizuoti moksleivių rašinių konkursus, kurių nugalėtojais bei prizinkais dalyvautų kitose LGGRTC stovyklose, organizuojamos pagal programą „Punkso istorija jaunimui“.

Be to, sutarta, bendradarbiaujant su Lenkijos tautos atminties institutu Varšuvoje, surengti Seinų lietuvių namuose dvejų šalių istorikų konferencija, padėsiančią vietos lietuvių bendruomenėms dar geriau pažinti savo gimtąjį kraštą, jo istoriją bei įsigilinti į istoriškai susiklosčiusius Lietuvos-Lenkijos santykius.

Š.m. balandžio 14 d. Ge-

kelias dienas gautame laiške mums apie tuos laikus taip rašo:

„Kadangi tada dar reikėjo vizų, tai Valdas Adamkus mums atsiuntė iškvietimą, o Petras Petrutis nenuilstamai organizavo mūsų koncertus Čikagoje ir kituose Amerikos miestuose. Jo dėka mes susipažinome su vietovėmis, kur gyvena lietuviai. Turėjome progos susitikti su labai žymiais žmonėmis ir užmegzti su jais draugystės ryšius.“

Nesuklysiu sakydamas, kad išeivijos lietuviai ypaci padėjo ir davė jėgų Nėlei iki šiol išsilaikyti scenoje, — taip akcentuoja savo ilgamečius, jau 20 metų tebesitęsiančius, ryšius su Š. Amerikos lietuvių Arvydas Paltinas.

Pasiteiravus statistinių duomenų apie Nėlės Paltinienės koncertus Š. Amerikoje, sužinojome, kad per tuos 20 metų aplankyta 17 miestų, kur pasirodė 42 kartus. Daugiausia koncertuota Čikagoje — 16 kartų. Po to Toronto — 4, Detroito ir St. Peterburge — po 3, Clevelande, Miami, Hamiltono — po du, kitur — po 1 kartą.

Lietuvoje pasirodantis savaitinis žurnalas „Extra“ savo priešvėlykiniame numeryje išspausdino platų pasikalbėjimą su Nėle Paltinienė (ji, beje, galima rasti Nėlės internetinėje svetainėje: www.nelly.lt kur yra ir daugiau apie šią estrados žvaigždę medžiagą). Ten paskelbta, kad šiemet sueina 50 metų, kada Nėlė pirmą kartą dainavo estradinėje scenoje. Taip pat pažymėta, kad jos ir Eugenijaus Ivanausko duetas pateko į rekordų knygą, kaip ilgiausiai išsilaikęs duetas.

Čia tik norime pažymėti, kad Nėlės Paltinienės, jos vyro Arvydo ir Eugenijaus Ivanausko koncertas, kuriuo bus paminėta jų 20-metis nuo pirmojo pasirodymo Amerikoje, įvyks spalio 5 d. Jaunimo centre. Jo iniciatorius — tas pats P. Petrutis kartu su Lituanistikos tyrimo ir studijų centru.

Ed. Šulaitis

nocido aukų muziejuje lankėsi Vengrijos parlamento nario Laszlo Balogh vadovaujama filmavimo grupė, ruošianti filmą apie Lietuvos rezistencinį pasipriešinimą. Balandžio 22 d. GAM aplankė Jungtinių NATO pajėgų Šiaurės Rytų Europoje vadas bei jį lydinti delegacija.

Balandžio 24–27 d. šešios LGGRTC centro knygos buvo eksponuotos Prahos tarptautinėje knygų mugėje bendrame Lietuvos leidėjų sąjungos stende. Tai — monografijos: S. Vaitiekis „Tusuliniai: egzokultų aukos ir budeliai“, J. Banionis „Lietuvos laisvės byla Vakaruose (1975–1990)“, Liongino Baliukevičiaus — „Partizanų Džoko dienoraštis“ ir trys leidiniai anglų kalba: A. Eidintas „President of Lithuania: Prisoner of the Gulag“, „The Anti-Soviet Resistance in the Baltic States“ ir „Whoever saves one life...“ Pastaruosius leidinius mugėje įsigijo Čekijos valstybinė biblioteka. Lietuvos leidėjai pirmą kartą dalyvavo šioje mugėje, savo leidinius jai pasiūlė nuvežti 22 leidyklos. Daugiausia dėmesio sulaukė dailes albumai, vaikų literatūra, leidiniai anglų kalba.

Gegužės 15–18 d. vyks tarptautinė Varšuvos knygų mugė, kurioje itin domimasi Lietuvos leidėjų knygomis. Savo leidinius joje eksponuos ir LGGRTC centras.

Vytautas Kernagis.

RAGINTA PRITARTI LIETUVOS NARYSTEI ES

Gegužės 6 d. Lietuvos ambasadoje Vašingtone vykusio Vytauto Kernagio koncerto metu Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas, Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas bei pats dainininkas pakvietė Amerikoje gyvenančius Lietuvos piliečius aktyviai dalyvauti referendume dėl Lietuvos narystės ES.

Pasakykite Lietuvos narystei „taip“, — paragino ambasadorius V. Ušackas.

Europos dienių pažymėti skaitame V. Kernagio kon-

certe ambasadoje dalyvavo per 100 žmonių.

V. Kernagis pažymėjo, kad jis jau suskubo atiduoti savo balsą už Lietuvos narystę ES. Gegužės 10 d. V. Kernagis savo koncertinę kelionę JAV pratęs Čikagos lietuvių Jaunimo centre.

Koncertų metu dainininkas pristatė savo dvigubą kompaktinę plokštelę „Teisingos dainos“, skirtą jo 50-mečiui ir kūrybinės veiklos 37-osioms metinėms.

R. K.

SKELBIMAI

ISNUOMOJA

Woodridge išnuomojami 1-2 mieg., naujai suremontuoti butai. 1 mieg. - \$645; 2 mieg. - \$729 - \$758
Tel. 630-910-0644, Jana.

Išnuomojami 2 mieg. „condo“ Willowbrook su baseinu. Šalia 55 greitkelio. Tel. 708-289-8577 arba 708-423-4761.

SIULO DARBA

Window Washers Needed! 40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English. L.A. McMahon Window Washing. Tel. 800-820-6155.

Grožio salonas priima į darbą visų rūšių specialistes... manikūristes, kirpėjas, masažistes ir t.t. Garantuoti klientams benefitai! Skambinti Audronei Ramanauskas. Tel. 630-236-6573.

PASLAUGOS

ELEKTROS IVEIDIMAI-PATAISYMAI. Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiestyje. Dirbu greitai. garantuoti ir sažiningai. 773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS. Agentas Frank Zapolis ir Ott. Mgr. Aukštesnė Kine kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 55th Street
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS. ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-6624.

Parduoda

Oak Lawn, gražioje vietoje parduodamas gražus 2 mieg., 2 vonių „condo“! II aukšte su balkonu. Yra 2 mašinų garažas. Tel. 708-422-2036 arba 847-236-9965, palikti žinutę angliskai.

Amerikos Lietuvių Televizija, Inc. Lithuanian American TV, Inc.

14911 127th Street, Lemont, IL 60439
Phone: 708-839-9022 Fax: 708-839-9070
E-mail: altv@attbi.com

ALTV programos rodomos per Čikagos WFTB 23 kanalą ketvirtadieniais ir sekmadieniais nuo 7 iki 8 v.v. Čia galite matyti žinias iš Lietuvos, pasakojimus apie lietuvių Amerikoje, filmus, koncertus. Programose reklamuojasi daugelis lietuviškų verslų, skelbiamas lietuviškų renginių kalendorius.

ALTV paslaugos:

- Vaizdajuosčių perrašymas iš europinės sistemos į amerikietišką ir atvirkščiai, visokie formatai, DVD
- Dokumentų, laiškų, anketų notarizuoti vertimai, vertimai žodžiu
- Anglų kalbos pamokos

ALTV laukia žiūrovų pasiūlymų, patarimų, reklamų, skelbimų ir paramos. Skambinkite: 708-839-9022 arba 708-785-8080.

DĖMESIO! DĖMESIO!

Neseniai atvykote, ieškote darbo ar buto, tačiau skelbtis laikraštįje brangiai kainuoja? Ne bėda. DRAUGAS jūsų skelbimą išspausdins nemokamai. Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500 ar užsukti į DRAUGO administraciją adresu 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

Šv. Kryžiaus relikvija gražinta Vilniaus tikintiesiems

Atkelta iš 1 psl.

Šventojo Kryžiaus relikvijos sugrąžinimo į Vilniaus Kalvarijų bažnyčią iškilmes prasidėjo šv. Mišiomis Arkikatedroje – bazilikoje. Po mišių Kalvarijų gatvė relikvija buvo nešama į

Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčią.

Procesija tęsėsi Vilniaus Kalvarijų Kryžiaus keliu, kurį apejus, relikvija buvo pastatyta nuolatineje garbinimo vietoje.

(Elta, BNS)

Lietuvos kardinolui – Krokuvos teologijos akademijos garbės daktaro vardas

Atkelta iš 1 psl.

Teologijos akademijos sekretoriute BNS sužinojo, kad iškilminga garbės daktaro vardo suteikimo A. J. Bačkui ceremonija vyks Krokuvos Jogailos universitete gegužės 13 dieną.

A. J. Bačkis – antrasis naujųjų laikų Lietuvos Katalikų Bažnyčios dvasininkas, kuriam popiežius yra suteikęs

kardinolo titulą. 1988 m. popiežius Jonas Paulius II kardinolui paskyrė Vincentą Sladkevičių, kuris mirė 2001 metais.

1997 m. Vilniaus pedagoginio universiteto senatas suteikė A. J. Bačkui garbės daktaro vardą. 2000 m. arkivyskupas A. J. Bačkis apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 2-ojo laipsnio ordinu.

Valstybė skirs lėšų lietuvių palaiškumui iš užsienio

Atkelta iš 1 psl.

Materialinė pagalba nukentėjusiems užsienio valstybėse piliečiams bus teikiama tik išimtiniais atvejais ir tik tada, kai nėra jokių galimybių gauti šią pagalbą iš kitų šaltinių.

Materialinė pagalba bus

Rusijos „Gazprom“ jau perėmė Kauno elektrinę

Atkelta iš 1 psl.

pranešė „Kauno energijos“ valdybos pirmininkas Ramūnas Garbaravičius.

Anksčiau tikėtasi elektrinę naujam savininkui perduoti nuo gegužės 1 dienos, tačiau šalis nesutarė dėl naudojimo paslaugų sutarties sąlygų. Ši sutartis yra neterminuota, o joje numatytas užmokėstis už paslaugas yra komercinė paslaptis.

Kovo 31-ąją pasirašytoje Kauno elektrinės pirkimo-pardavimo sutartyje pirkėjas įsipareigojo už elektrinę sumokėti 116,5 mln. litų, iš jų 90 mln. litų jau sumokėta, o likusi suma turi būti pervesta iki gruodžio 31 dienos.

Per 3 metus „Gazprom“ planuoja Kaune pastatyti dvi

teikiama piliečių staiga susirgus, susižalojus, būtinai medicinos pagalbai suteikti, taip pat nukentėjus dėl įvykdyto nusikaltimo ar kito teisės pažeidimo, kelionės grįžti į Lietuvą išlaikoms padengti.

Materialinė pagalba bus

Rusijos „Gazprom“ jau perėmė Kauno elektrinę

Atkelta iš 1 psl.

pranešė „Kauno energijos“ valdybos pirmininkas Ramūnas Garbaravičius.

Anksčiau tikėtasi elektrinę naujam savininkui perduoti nuo gegužės 1 dienos, tačiau šalis nesutarė dėl naudojimo paslaugų sutarties sąlygų. Ši sutartis yra neterminuota, o joje numatytas užmokėstis už paslaugas yra komercinė paslaptis.

Kovo 31-ąją pasirašytoje Kauno elektrinės pirkimo-pardavimo sutartyje pirkėjas įsipareigojo už elektrinę sumokėti 116,5 mln. litų, iš jų 90 mln. litų jau sumokėta, o likusi suma turi būti pervesta iki gruodžio 31 dienos.

Per 3 metus „Gazprom“ planuoja Kaune pastatyti dvi

teikiama piliečių staiga susirgus, susižalojus, būtinai medicinos pagalbai suteikti, taip pat nukentėjus dėl įvykdyto nusikaltimo ar kito teisės pažeidimo, kelionės grįžti į Lietuvą išlaikoms padengti.

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

Materialinė pagalba bus

There are a number of reasons why our Airbus A340 is the ultimate in comfort and convenience. Economy Extra, our new class of service, offers its own separate cabin with plenty of room to work or relax. While every seat in all three classes has been newly designed and features an individual video screen. Of course, the sense of well being you'll feel when flying on this sophisticated new aircraft is more than just the result of enhanced comfort, space and amenities. It's also the result of an enhanced quality of service you'll find only on SAS. To find out more call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350. www.scandinavian.net

It's Scandinavian

SAS

Ilgamečiui skautų talkininkui

A + A ZENONUI MERECKIUI

mirus, reiškiamė gilią užuojautą žmonai JŪRATEI ir visai šeimai.

Čikagos Lituanicos tunto skautai

Žymiam visuomenininkui, išskirtiniam lietuviškos veiklos rėmėjui

A + A PRELATUI JUOZUI PRUNSKIUI

mirus, seseriai dr. ONAI GARŪNIENEI ir visiems giminėms bei artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą.

Tautos fondas

Didžiai gerbiamas

A + A PRELATE DR. PRUNSKI

Jūsų sumanumo ir dosnumo dėka Korp! Giedra galėjo eilę metų skirti premijas lietuvi materiai, ypatingai pasižymėjusiai krikščioniškų idealų tarnyboje. Jums mūsų gili padėka ir pagarba. Išsėkitės Viešpaties prieglobstyje, mielas Prelate.

Korp! Giedra

Mūsų buvusiam tuntininkui

A + A j-ps. KAZIUI MIECEVIČIUI

mirus, reiškiamė gilią užuojautą šeimai.

Čikagos Lituanicos tunto skautai

Korp! Giedros narėms RITAI DAPKUTEI ir DALILEI POLIKAITIENEI mūsų gili užuojauta jų MAMYTĖMS išskelavus Amžinybėn. Liudime kartu.

Korp! Giedra

A + A LORA MEDEINĖ KRUMPLYTĖ

Mirė 2003 m. gegužės 6 d., sulaukusi 28 metų.

Gyveno Willow Springs, IL.

Gimė 1974 m. rugpjūčio 16 d.

Nuliūdę liko: tėvai Valentinas ir Sylvia, sesuo Julia, teta Audronė Elvikienė su vyru Antanu, pusbroliai Arius ir Paulius, dėdė Vytautas Šimaitis su žmona Mila bei vaikais Vilija ir Rimu, pusseserė Danutė Armagno su šeima, pusseserė Linea Brouwer su šeima, teta Ona Žukauskienė su vyru Stasiu, pusbroli Algis Žukauskas su šeima ir Dana Plėnienė su šeima, Dziugas Dirmantas su šeima, teta Janina Stalveters su šeima ir teta Elzbieta Šveždienė su šeima Lietuvoje ir visa Šimaičių giminė Lietuvoje bei kiti giminės, pažįstami ir draugai.

Lora nuo pat vaikystės buvo ateitininkė.

Velionė pašarvota ketvirtadienį, gegužės 8 d. nuo 3 v.p.p. iki 9 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks penktadienį, gegužės 9 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto velionė bus atlydėta į Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Vietoj gėlių prašom aukoti „Saulutei“.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600, www.petkusfuneralhomes.com

A + A JONAS KERNAGIS

Mirė 2003 m. gegužės 6 d., sulaukęs 87 metų.

Gyveno Bolingbrook, IL, anksčiau Chicago, Brighton Parko apylinkėje.

Nuliūdę liko: žmona Vladė, sūnus Algis, marti Barbara, duktė Joan McCarthy, sūnus Antanas, marti Dolores, sūnus Valentino, marti Cynthia, 6 anūkai, 1 proanūke, dvi seserys su šeimomis Lietuvoje.

Velionis priklausė Tauragės klubui, šauliams, Brighton Parko namų savininkams.

Velionis bus pašarvotas ketvirtadienį, gegužės 8 d. nuo 5 v. p.p. iki 9 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL. Laidotuvės įvyks penktadienį, gegužės 9 d. 10:30 val. r. iš Petkus Lemont laidojimo namų a.a. Jonas bus atlydėtas į Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po religinių apeigų velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Vietoj gėlių prašome aukoti Lietuvos Našlaičiams arba Lietuvos Vaikų vilties organizacijai.

Nuliūdę: žmona, duktė, sūnus, anūkai ir kiti giminės.

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600, www.petkusfuneralhomes.com

Ateitininkiško jaunimo nuolatiniam rėmėjui

a.a. Prelatui dr. Juozui Prunskiui

mirus, reiškiamė nuoširdžią ir gilią užuojautą seseriai dr. Onai Garūnienei su šeima, giminėms ir artimiesiems.

Per visą savo ilgą ir darbingą gyvenimą, prelatas skatino jaunimą rašyti, skaityti, mokytis ir būti susipratusiems lietuviams.

Mes jo paramos ir pavyzdžio niekada neužmiršime.

Jaunųjų ateitininkų sąjunga

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Atkelta iš 1 psl.

nepavyko jo perduoti arabų kabelinei televizijai „al-Jazeera“. „The Herald“ pateikė įrašą, kuris, kaip teigiama, buvo padarytas prieš 2 dienas. Australijos lingvistikos specialistams ir daugiau kaip 10-čiai irakiečių. Beveik visi nurodė, kad balsas ir retorika yra labai panašūs ar tapatūs Saddam (balsui ir retorikai), rašo laikraštis. Ši įrašą laikraščio atstovams pirmadienį perdavė du vyrai, Bagdade prie viešbučio „Palestine“, kur apsisistojo dauguma į Irako sostinę atvykusių užsienio žurnalistų, pamatę jų transporto priemonę su užrašu „Spauda“. Pasak laikraščio vertėjo, vyrai kalbėjo Saddam Hussein gimtojo Tikrito miesto tarme. Jie tvirtino, jog Saddam Hussein šią kalbą pasakė pirmadienio rytą ir nori, kad ji būtų paskelbta visiems irakiečiams.

JAPONIJA

Tokyo. Doleris jenos atžvilgiu trečiadienį kiek pabrango, baiminantis Japonijos cent-

rinio banko įsiveržimo į valiutų rinką. Euro atžvilgiu doleris taip pat truputį brango, bet JAV valiutą tikriausiai piga prekeiviams nerimaujant dėl JAV ekonomikos stiprumo, teigė žinovai. Doleris trečiadienio rytą Tokyo biržoje kainavo 117.68 jenos, palyginti su 117.45-55 jenos už dolerį kursu antradienį vakare New York'o biržoje. Eurais Tokyo trečiadienį kainavo 1.1420 dolerio, JAV valiutą truputį pabrango, palyginti su 1.1425 dolerio už eurą kursu antradienį New York'o biržoje. Dolerio sustiprėjimas yra „labai labai laikinas“, tvirtino „Royal Bank of Scotland“ valiutų prekeivis Kosuke Hanao. „Šiais metais doleris bus pardavinėjamas paprasčiausiai dėl per mažų JAV palukų normų“, sakė K. Hanao.

JAV Federalinio rezervų pareigūnai antradienį nusprendė nekeisti palukų normų ir pareiškė susirūpinimą valstybėje mažėjančiomis kainomis. Palukanos JAV šiuo metu yra mažiausios per pastaruosius 40 metų. „Federalinio rezervų

vadovas Alan Greenspan neri-

mauja dėl JAV ryškėjantių defliacijos požymių. Yra tikimybė, kad šiais metais palukų normos bus dar labiau sumažintos, kad būtų užkirstas kelias defliacijai, bet šie veiksmai turėtų dar labiau susilpninti dolerį“, teigė „Royal Bank of Scotland“ valiutų prekeivis.

LIBANAS

Beirutas. Libano pareigūnai trečiadienį pranešė, kad pernai įvykdytais Vakarų objektų sprogdinimais įtariamai ir sumti asmenys taip pat kėsinosi į JAV ambasadoriaus šioje valstybėje gyvybę. Kariuomenės pareiškime sakoma, kad suimti keli asmenys, priklausę sprogdimus praėjusiais metais keliuose greito maitinimo restoranuose galėjusiai surengti grupuotei. Suimtiesiems pateikti kaltinimai „nepavykusiu pasikėsiniu į vienos didžiųjų valstybių ambasadoriaus gyvybę“.

AZIJA

Beijing. Kinijos pareigūnai trečiadienį pranešė, kad valstybėje nuo SARS mirė dar 5 žmonės ir kad naujų šios ligos atvejų buvo užregistruota 159. Bendras nuo SARS Kinijoje mirusių žmonių skaičius padidėjo iki 219, o ligos atvejų skaičius – iki 4.560.

Hong Kongo valdžia trečiadienį pranešė, kad šioje teritorijoje SARS užsikrėtė dar 8 žmonės ir kad užregistruota 11 naujų mirties nuo šios ligos atvejų. Pasveikęs 26 SARS sirgusiems žmonėms, nuo umaus kvėpavimo takų sindromo pagijusių Hong Kongo gyventojų skaičius padidėjo iki 984.

Singapūro sveikatos apsaugos ministerijos Epidemiologijos ir ligų kontrolės departamento direktorius Chew Suok Kai trečiadienį pranešė tik po 10 dienų galėsias pasakyti, jog SARS protrukis kontroliuojamas. „Jei per artimiausias 10 dienų, kitaipariant, per dviejų (SARS) inkubacinių periodų trukmės laikotarpį naujų (ligos) atvejų nebus, galėsime pasakyti, kad epidemija Singapūre valdoma“, sakė jis. Jungtinės Valstijos, nurodymos, kad Singapūras pazabojęs SARS epidemiją, antradienį išbraukė jį iš valstybių, į kurias dėl SARS nepatariama vykti, sąrašo. Šiame sąrašė dar yra Taiwan'as, Kinija ir Hong Kongas.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Birutė Marcinkevičiūtė poezijos vakare.

Poezijos dienos, arba bent vakarai — daugiameitė Čikagos tradicija. Kurį laiką nutrūkusi, ši lietuviško dailiojo žodžio gija vėl sumegzta JAV LB Kultūros tarybos pirm. Marijos Remienės dėka, ir, rodos, pavasaris į Čikagą neateitų be poezijos vakaro... Šiandien birutė Marcinkevičiūtė, Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte, viešnia yra poetė aktorė Birutė Marcinkevičiūtė. Prieš atvykdamas į Čikagą, ji gegužės 17 d. atliks programą Los Angeles, CA. Visi kviečiami gausiai dalyvauti.

Jaunimo centre JAV LB XVII Tarybos rinkimai dar vyks gegužės 10–11 d. Šeštadienį nuo 9 val. r. iki 1 val. p.p., sekmadienį po 10 val. r. Mišų iki 1 val. p.p. Jeigu nespėjote atlikti savo tautinės pareigos, tai galite padaryti šį savaitgalį.

Pedagoginiame lit. institute (Jaunimo centre, Čikagoje) gegužės 10 d., šeštadienį, nuo 10 val. r. iki 12 val. p.p. vyks naujų studentų registracija. Į akivaizdinį skyrių registruojami Čikagos ir apylinkių jaunuoliai, šiemet baigiantys ar anksčiau baigę lit. aukštesniąją mokyklą. Į neakivaizdinį skyrių gali registruotis tik gyvenantys JAV arba Kanadoje. Kviečiami lietuvištinę mokyklą abiturientai ir neseniai iš Lietuvos atvykusieji gilinti žinias PLI. Trejų mokslo metų kreditus užskaito kai kurie JAV universitetai ir kolegijos. Smulkesnės informacijos teikia Milda Šatienė tel. 708-409-0216.

Čiurlonio galerijoje, Jaunimo centre, gegužės 16 d., 7:30 val. vak., atidaroma Lietuvos dailininkų sąjungos, Kauno skyriaus rengiama dailės paroda „Vanduo ir spalva. Tėviškes vaivorykštė“. Dalyvauja 18 dailininkų iš Kauno, Marijampolės ir Druskininkų.

JAV LB XVII Tarybos rinkimai Cicero, IL, dar vyks ir gegužės 11 d., sekmadienį, nuo 8 iki 11:30 val. r., Šv. Antano parapijos patalpose. Tarybos rinkimų komisija labai ragina ir kviečia, kad iš tolimesnių vakarinių priemonių lietuvių atvyktų į šį svarbų balsavimą, tuo parodydami, kad mums dar svarbu ilgai išlikti tvirta, organizuota lietuviška bendruomenė.

Dėmesio puošiantiems artimūnų kapus Šv. Kazimiero kapinėse. Pagal naujus potvarkius, negalima sodinti krūmelių, rožių, negalima apdėti akmenukų ar aukštų kraštelių (borders). Viskas turi būti lygu su žeme. Taip pat negalima sodinti gėlių antroje paminklo pusėje, nes ta žemė priklauso kitiems. Prašoma kapus puošti gražiai, kaip ir praityje. Šios taisyklės nėra naujos — kiekvienas, išgyjantis sklypą kapinėse, kartu gauna ir informaciją, kas leidžiama ir ko neleidžiama.

Maironio lit. mokykloje, Lemonte, registracijos naujiems mokiniams nebus. Klasės jau sudarytos iš jau besimokančių, jų brolių bei seserų. Dar yra kelios vietos lietuvių kalbą silpnai žinančioms ir 7, 8, 9, 10 skyriuose. Mokyklos vadovybė apgailestauja, kad dėl patalpų stokos reikia imtis tokių priemonių.

Trečiadienį, gegužės 21 d.,

1:30 val. popiet, XII Mokslo ir kūrybos sesijoje bus diskutuojama aplinkosauga. Dalyvaujama mokslininkai ir iš šios ir iš anos pusės Atlanto: Vacys Šaulys, Arūnas Draugelis, Vilma Tamulienė, Rita Nekrošienė, Aidis Karlačiūnas, Ramūnas Stepanauskas, Vilma Karlačiūnienė, Dainius Martuzevičius, Arūnas Galkus, Kęstutis Jokšas, Douglas Yeskis, Jurgis Staniškis, Pranas Baltrėnas, Vytautas Klemas. **Sesijai vadovauja Vacys Šaulys ir Arūnas Draugelis.** Pranešimai ir diskusijos apima visas ekologijos ir gamtos saugos bei aplinkosaugos sritis. Sesija tęsis iki 6 val. vak. Simpoziumas vyks Pasaulio lietuvių centre gegužės 21–25 d.

Ši sekmadienį — Motinos diena. Ar gali būti prasmingesnis šios brangios dienos šventimas, kaip kartu su visa šeima dalyvauti Mišiose, padėkoti Dievui Motinai už savo mamą, paprašyti jai sveikatos — ir kantrybės — jei dar turime savo tarpe, o iškeliaujantiems anapus žvaigždynų — amžino poilsio dangiškuose soduose. Mišios už visas motinas bus aukojamos Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke šį sekmadienį, gegužės 10 d., 10:30 val. r. Po Mišų visi kviečiami į parapijos salę, kur vyks kukli programėlė, bus vaišės ir kitos pramogos.

Koncertas Marijai! Kada? Šeštadienį, gegužės 17 d., 5 val. vak. Kur? Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke. Kas programuoja? „Dainavos“ ansamblis ir solistai. Kaip koncertas pavadintas? „Ave Maria!“ ir šis pavadinimas pasako viską...

Vytautas Kernagis, atliekęs koncertinius įsipareigojimus Clevelande ir Vašingtone, vakar atvyko į Čikagą. Jo koncertas Jaunimo centre rengiamas gegužės 10 d., šeštadienį, 7 val. vak. Bilietai iš anksto gaunami išsigyti Jaunimo centro kasoje. Vaikams iki 10 metų įėjimas į koncertą nemokamas.

Čikagos dramos sambūris „Žaltvykslė“ kviečia visus mėgstančius teatrą, pažiūrėti I. Čiapičaitės režisuotą Tennessee Williams pjesę „Pamirškite namai“. Pagrindinius vaidmenis sukūrė D. Cidzikaite ir L. Umbrasas. Prieš spektaklį žiūrovai matys A. Petraičio ir V. Pulokienės atliekamą poetinę muzikinę kompoziciją. Premjera įvyks gegužės 18 d., 3 val. p. p., Jaunimo centro didžiojoje salėje.

Bilietus galite išsigyti prieš spektaklį arba „Seklyčioje“. Teatrą remia Amerikos LB Kultūros taryba. Visi maloniai kviečiami!

PRIEŠVELYKINĖ
SUSIKAUPIMO VALANDA
„SEKLYČIOJE“

Šiais metais Gavėnios laikotarpiu „Seklyčioje“ buvo suorganizuota keletas puikių renginių priešvelykiniam susikaupimui: Pelenų dienos šventimas, dalyvaujant kun. R. Adomavičiui, diakonui G. Jankūnui bei aktorui E. Stancikui, Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčios kun. L. Virbalo, SJ, atsilankymas, gėrėjimasis G. Plenienės margučiais A. Plenio sukurtoje videojuostoje.

Pagaliau daug trečiadienio popietėjų lankytojų sukvietė „Seklyčion“ žinia, kad atvyksta visų mylimas muzikas Faustas Strolia su žmona Terese ir Herkuliu Strolia.

Po renginių vadovės E. Siurienės pristatymo pasigirdo visų pasiilgtas pasisveikinimas: „Labas, mieli studentai“, mat, taip F. Strolia kreipdavosi į čia susirinkusius tada, kai kartą per mėnesį ateidavo į „Seklyčią“ prarasti „muzikos valandos“ — pamokyti giesmių ir dainų.

Šį kartą, prieš pradėdant muzikavimą, F. Strolia supažindino klausytojus su giedo-

jimu senovėje. Jau tada buvo susirūpinta gražiu giedojimu bažnyčiose: „Šventieji Bažnyčios tėvai, pvz., šv. Ambraziejus, šv. Grigalius Didysis ir kiti, visomis išgalėmis rūpinosi bažnyčios šventomis giesmėmis ir jų giedojimu: „Šventos giesmės tuomet tikrai yra gražios ir malios, pilnos iškvepimo ir maldos, jei giedamos yra jos kaip reikiant: gražiai, svarbiai, dievobaimingai ir didžiame sutarime pagal jų būdą ir muzikališkumą įstatymus... Visų tankiausiai atsitinka taip, kad tą patią giesmę vienoje parapijoje gieda taip, kitoje taip. Kiekvienas betaisydams ją iškvepia ir padaro bažnyčioje vien klyksmą ir didį sumišimą. Ir nestebėtinas daiktas, nes neturime šiam dalykui jokio vadovėlio, jokio giesmyno, kursai visiems rodytų kaip reikia tą ar kitą giesmę giedoti... Didžiausia vertė giedojime yra tekstas. Tą tekstą reikia būtinai gerai suprasti, aiškiai ištarti ir jo prasmę prisiminti, tada, tikrai be riksmo ir ypatingo įtempimo, rimtai, širdingai pradėti

Muzikai Faustas (iš kairės) ir Herkulis Strolia „Seklyčioje“.

L. Einikienės nuotr.

VELYKŲ ŠVENTIMAS
ČLM

Velykos — sena šventė, simbolizuojanti gamtos atgimimą. Tai šventė, susieta su lygiadieniu, su Saulės keliu, dienos susilyginimu su naktimi, kai susidaro sąlygos atgimti visai žemės gyvybei kitam sezonui. Prieškrėščioniškais laikais buvo labai svarbus kiaušinio-margučio — pasaulio simbolio, kosminio kiaušinio vaidmuo. Pavasarij parskrenda paukščiai, jie sudeda kiaušinius, iš kurių išsirutina nauja gyvybė, mažas paukščiukas. Paukštis gimsta du kartus — vieną kartą kiaušinio pavidalu, kitą kartą — paukščiuko pavidalu. Taigi, dvigubas gimimas ir yra tai, kas krikščionybėje reiškia mirtį ir prisikėlimą. Taip Kristus nu-galėjo mirtį ir prisikėlė iš numirusių, skelbdamas pa-

sauliui linksmą dieną. Čikagos lietuvinistinėje mokykloje, balandžio 12 d. buvo surengta mokinių darbėlių velykinė parodėlė. Renginio tikslas — puoselėti Velykų apeigas bei tradicijas, padėti vaitams suprasti tikrą Velykų reikšmę, kaip prasmingą Kristaus Prisikėlimo šventę. Buvo įdomu sužinoti, kokius Velykų simbolius vaikai panaudojo savo meno kūriniuose; kiek laiko trunka darbėlių padarymas klasėje, kol iš sukauptos minčių širdelės, rankelėmis padarytas darbėlis patenka į parodėlę.

Kiekvienas skyrius turėjo atskirus stalelius, kuriuose buvo kruopščiai išdėlioti vaikų eksponatai. Vaikai savo meno kūriniuose panaudojo pagrindinius Velykų simbo-

Čikagos lit. mokyklos Kiškių darželis su savo velykiniais darbėliais.

„Seklyčioje“ trečiadienio popietės metu. Sėdi iš kairės: Onutė Lukienė, muz. Faustas Strolia, Teresė Strolienė, muz. Herkulis Strolia; stovi: Elena Siurienė ir Birutė Jasaitienė.

L. Einikienės nuotr.

giedojimą. Toksai giedojimas bus, be abejonės, tikrai gražus ir ponui Dievui, ir žmonėms tikrai malonus“.

Taip ir daro F. Strolia paaiškindamas kiekvienos giesmės atsiradimo istoriją, prasmę ir giedojimo būdą.

Ypač su meile kalbėjo apie „Giesmės į Šiluvos Mariją“ sukurimą: „Pereitų metų vasarą Lietuvos Vyčiai savo seime Čikagoje prisiminė Šv. Mergelės Marijos apsišveikimą Šiluvos piemenėliams. Tai įvyko 1608 m. ir tai buvo pats pirmasis apsišveikimas Europoje, net 200 metų prieš Liudą ir Fatimą, nors didžioji pasaulio dalis to visai nežino. Vyčiai ieškojo būdų kaip tai paskleisti tarp kitų, lietuviškai nekalbančių tautų. Manęs paprašė parašyti giesmę, bet man niekas nepateikė ta tema eilėraščių“.

Faustas Strolia turėjo didelį rūpestį sukurti ne tik giesmės melodiją, bet ir tekstą. Laiko liko nedaug. F. Strolia, visada kūręs tik lietuviškai, išgirdo savyje giesmės žodžius anglų kalba. Rodos, lyg kas būtų žodžius surikiau-

ves ir pasiuntęs jam užrašyti. Kartu atėjo ir melodija. Per Lietuvos Vyčių seimo baigiamąsias Mišias visa bažnyčia — delegatai iš visos Amerikos — giedojė šią giesmę.

Giedojimo ir trečiadienio popietės dalyviai angliškai (šalia buvo pateiktas lietuviškas giesmės vertimas).

Dabar apie Šiluvą galima gauti visą informaciją Interneto Website (www.ourladyof-silva.com) ir tą giesmę girdėti.

F. Strolia papasakojo, kad „prieš keletą savaičių Šiluvos reikalui ypatingą dėmesį skyrė Xavier universitetas Čikagoje. Loreta Stukas iš New Jersey kaip priežastį, kodėl pasaulis neinformuotas apie šį apsišveikimą, nurodė garbinimo užgniauzimą laike carinės Rusijos ir sovietų okupacijų“.

Fausto Strolia pasakojimas buvo pajavirintas, atliekant kartu su Herkuliu Strolia keletą nepaprasto grožio J. S. Bach ir Hendel kūrinių. Papasakojo apie J. S. Bach parašytą muziką šv. Mato pasijai, kitaip sakant, visai Jėzaus kanciai, jo kelionei į Golgotą,

nukryžiamumui ir mirčiai ant kryžiaus. Kūrinys parašytas 8 balsų chorui, 14 solistų, vargonams ir orkestrui buvo užmirus. Po 100 metų jaunais (20 m.) Felix Mendelssohn šį didžiulį pagarbos vertą muzikinį veikalą surado ir atgaivino. Tai įvyko 1829 m. J. S. Bach visas dalis pajavirino choro giesmėmis — choralais. Broliai Strolia pagrojo baigiamąją giesmę „Here yet awhile“.

„Tiek prikentėjęs miręs ant kryžiaus, pailsėk dabar. Mūsų akys žvelgia į Tave, o širdys kartu kencia ir liūdi... pailsėk dabar!“

Teko ir patiems dalyviams pagiedoti velykinių giesmių: „Alyvų daržely“, „Kryžiaus šventas“, „Jėzau Kristau maloningas“, kuri buvo ypač graži ir graudi.

Menas, ypač muzika, veikia žmogaus širdį kaip ir melė, kas ir matėsi iš susikaupusių, paslaptingai šypsena nuskaidrintų veidų.

Acū broliams Stroliams už suteiktą dvasinę ramybę ir didelį laukimo džiaugsmą pasakutinią Gavėnios savaitę.

Liucija Einikienė

lius: margučius, paukštelius, kiškučius, verbas, žiedus, velykines puokštes. Ketvirtoskyriaus mokinių parodėlėje buvo atvirutės, ornamentuotos karpiniai, krepšeliai su dailiai nuspalvintais margučiais, o ypač mieliai atrodė iš kiaušinio padaryti kiškučiai ir viščiukai, drauge patupdyti oranžiniame dubenėlyje. Atkreipė dėmesį originalios, popierinės, melynės, raudonos, violetinės spalvos verbos stovincios vazos. Senovėje lietuvių parneštas pašventintas verbas kabindavo ant sienų, kaišiodavo už šventų paveikslų, kad apsaugotų namus nuo nelaimių. Na, o delno dydžio popierinis paukštelis atrodė trapus, tačiau didis savo ryškiai raudona širdelė, lyg būtų paukštis — deivė, pasaulio meilės globėja.

Darželio A vaikų parodėlės darbai — iš kiaušinio padaryti gaideliai, visi vienodai skiauterėti, išdėdus ir karingai nusiteikę. Parodėlė pajavirino didelių gandrų būrys, turbūt išsiritusių iš margučio raštų, iš vaikų širdies ir rankų šilumos.

Kiškių darželio vaikai, patys mažiausieji mokykloje, Velykas šventė nuo ankstyvo ryto. Jaukiai įrengtame kambaryje vaikučiai mažai šurmuliavo, kiekvienas buvo susikaupęs prie savo krepšelio, į klijavo, lisdė karpinius, pasukui dažė kiaušinius. Išsamiai apie Velykų reikšmę, margučių marginimo, ridinėjimo ir daugumo tradicijas pasakojo Kiškių darželio mokytoja Silvija Eglėnaitė: „Kiaušiniai dažomi margai būtent Velykų šventei. Mes aiškinamės, iš kur atsiranda kiaušinis, kad jį padeda vištelė, sudainuojame dainelę apie vištelę, kad vaikams būtų suprantama ir linksmas. Sudėliojame kiaušinius pagal spalvas, juos paskaičiuojame, paskutinis būna margas. Spalvų margumas reiškia vaisingumą, turtingumą, atgimimą, pavasarį. Į plastmasinius kiaušinius įpilame žirnius arba pupules, svarbu, kad barškėtų, kad galima būtų pagroti, tai vaikams būna kaip žaidimas. Turime tradiciją, laukiame, kada ateis kiškis ir atneš mums dovanų. Kiaušiniais dalinamės, kad vaikai išmokyti dalintis vienas su kitu. Gerumas reiškia turtingumą, ne tik kad pačiam gerai būtų, bet ir kitiems būtų gerai. Visa tai vaikams reikia parodyti ir paaiškinti. Kiaušinius ridinėjame, laimi tas, kurio kiaušinukas nuriedėjo toliausiai, iš jo padarome sumuštinį. Šitame amžiuje (daugumai ketveri metai) giliai ištaisosakos daug ko netaikome, be to, vaikai auga amerikietiškoje aplinkoje, todėl vietoje Velykų senutės pas-

mus yra kiškis Velykis. Daug ką tenka prisitaikyti, svarbiausia, kad vystytųsi vaikų lietuvių kalba ir jie praktiškai galėtų tai pritaikyti gyvenime“ — sakė mokytoja.

Margindamas margutį įvairiais raštais, ženklais, simboliais, kiekvienas vaikas dėjo savo didelį pasaulį. Jame mes matome ir saulę, ir mėnulį, žvaigždes, ir gėles, paukščių taką. Laikydami senos tradicijos tęstinumą, kruopščiai margindami margučius, patenkame į protėvių kultūrinę gelmę, taip daromės gilesni, tobulėsim sau ir savo artimui.

Indrė Bartašionienė
ČLM atstovė spaudai

SKELBIMAI

• Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

• FANTASTIKA! TO DAR NIEKAD NEBUVO! Tik 19,9 cento skambinanti Lietuva, 4,9 cent JAV bet kada. Jokių papildomų mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Kreipkitės vakarietiškiškai į DIAL NOW atstovą su 9 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. Naudodami DIAL NOW paslaugas, tu patį remiate išsivystančią lietuvišką žiniasklaidą. DIAL NOW — patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAIL